8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo Cena 400 lir

Leto XXXVI. Št. 214 (10.734)

TRST, sreda, 17. septembra 1980

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TEŽKA POGAJANJA POD DAMOKLEJEVIM MEČEM MNOŽIČNIH ODPUSTOV

FIAT zavrnil organski predlog sindikatov Vodstvo FLM poroča delavcem v Turinu

V Piemontu triurna stavka kovinarjev, osebje Fiata pa bo stavkalo v vsej državi 4 ure - Srečanja na ministrstvu za delo se nadaljujejo popoldne s posredovanjem ministra Foschija, ki bo danes sprejel tudi zastopnike turinskih krajevnih uprav

Demonstracija Fiatovih delav po turinskih ulicah. (Telefoto AP)

RIM — Pogajanja med vodstvoma enotnega sindikata kovinarjev FLM in največjega italijanskega zasebnega podjetja Fiat so včeraj ponovno obstala brez opaznega napredka, prišla so pa le v bolj stvarno fazo, ko ne gre več za kresanje med nasprotujočimi si načelnimi stališči, ampak za merjenje sil na osnovi določnejših podatkov in opredeljenih predlogov. Danes je predviden krajši odmor, ko bodo največji voditelji kovinarskega sindikata odšli v Turin poročat na delavskih manifestacijah o dosedanjem poteku pogajanj, nakar se bodo srečanja na ministrstvu za delo z vodstvom Fiata nadaljevala popoldne.

V piemontskem glavnem mestu in v njegovi okolici je tudi včeraj skoraj popolnoma zamrlo delo v obratih koncerna Fiat, zaradi krajših ali daljših stavk, ki so jih oklicale delavske skupščine v podporo prizadevanjem sindikatov in političnih sil, da odpravijo Damoklejev meč skoraj 15.000 odpustom, za katere je Fiat že začel postopek. Delavci in uradniki so ponekod priredili tudi sprevode in manifestacije, ki so potekali brez vsakega incidenta. Danes pa bodo stavkali za 3 ure vsi kovinarji v Piemontu, osebje obratov Fiat pa bo prekinilo delo za 4 ure v vsej državi.

Med stavkami bodo generalni tajniki FLM Galli, Bentivogli in Mattina obrazložili turinskim delavcem perspektive pogajanj, ki spričo nepopustljivosti vodstva Fiat niso nič kaj rožnate. Po predvčerajšnjem srečanju, med katerim je pooblaščeni upravitelj avtomobilskih obratov Ghidella do pozne noči utemeljeval potrebo po množičnih odpustih na osnovi stanja in programov podjetja do leta 1984, je včeraj zjutraj sindikat predložil organski predlog alternativnih ukrepov za zmanjšanje proizvodnje ne da bi posegali po odpustih.

Sindikalni predlog predvideva: izmenično postavitev v dopolnilno blagajno tolikšnega števila osebja in za toliko časa, da se proizvodnja do konca leta 1981 zmanjša za okrog 450.000 avtomobilov, kolikor jih ima Fiat neprodanih; upokojenih bi od 1. oktobra ne nadomeščali z novimi namestitvami, spodbudili bi lahko celo predčasno upokojitev in prostovoljno odpoved službe; premestitev osebja iz enega v drugi obrat Fiat in s tem v zvezi uvedbo tečajev za prekvalifikacijo. Učinkovitost teh ukrepov naj bi preverili konec marca in ob koncu prihodnjega leta, šele nato (če bi ugotovili, da še vedno obstajajo strukturni vzroki Fiatove krize) bi posegli po «zunanji mobilnosti» delovne sile, toda tako, da bi vsakemu delavcu vnaprej zagotovili namestitev v drugih podjetjih.

Toda vodstvo Fiata je te predloge popoldne zavrnilo kot nezadostne in torej vztrajalo na množičnih odpustih, ki jih prikriva ravno z «zunanjo mobilnostjo», kot da bi bilo zares mogoče zaposliti tisoče novih brezposelnih v turinski pokrajini, kjer je brezposelnost že itak zelo velika. Sindikati so tako stališče označili za «izzivalno», češ da Fiat zameša karte, ker je najprej utemeljevala svoje zahteve s potrebo po reševanju konjunkturnih težav (noče pa preveriti učinkovitosti alternativnih ukrepov), nenadoma pa trdi, da je do konca 1981 treba močno zmanjšati delovno silo. Resnici na ljubo je bolj težko verjeti predvidevanjem vodstva podjetja, ki je še lani zatrjevalo, da potrebuje več delavcev in jih je tudi najelo v zadnjem letu okrog 10.000, sedaj pa «prerokuje» prav nasprotno potrebo.

Voditelji FLM so zato napovedali, da Fiatovih ukrepov ne bodo sprejeli in se bodo borili z vsemi sredstvi (na ograjah Fiatovih obratov se pojavljajo transparenti z zahtevo po splošni vsedržavni stavki). Pogajanja bodo po vseh predvidevanjih težka in brzkone tudi dolga. Minister za delo Foschi je v takem položaju odložil odhod v Luksemburg na posvet k ministru za delo EGS, in bo danes sprejel predsednika deželne uprave Piemonta, turinske pokrajine in župana občine Turin, ki bodo zahtevali odločnejše posredovanje vlade. Popoldne pa bo tudi odgovarjal v senatu na številne interpelacije vseh političnih skupin o krizi Fiata.

MEDTEM KO SO DEMOKRISTJANI NAPAD NA VLADO PRESLIŠALI

POLEMIKA MED KOMUNISTI IN SOCIALISTI GLEDE BERLINGUERJEVIH IZJAV ŠE TRAJA

Unità spet poziva k enotnosti levice - Socialist Achilli meni, da je komunistom več do zbližanja z demokristjani kot do obnovitve dialoga s PSI

RIM — Nedeljski govor tajnika KPI Berlinguerja ob zaključku vsedržavnega festivala Unità še vedno buri duhove. Kaj je rekel Berlinguer, je že znano. Predvsem je spet zelo ostro napadel Cossigovo vlado ter njeno popolno neučinkovitost. S tem v zvezi je navedel vrsto primerov od naraščanja pojava terorizma, do odsotnosti na gospodarskem področju ter do zgrešenih izbir (konkretno je omenil vprašanje evroizstrelkov in italijanske udeležbe na moskovskih olimpijskih igrah) v zunanji politiki. Ugotovil je, da je brez komunistov ali proti njim nemogoče vladati, še zlasti pa je nemogoče vladati, in tu je Berlinguer citiral predstavnike socialistične levice, če se skuša vnašati razdor med KPI in PSI.

Berlinguer je večkrat poudaril, da se nasprotovanje komunistične partije do sedanje Cossigove vlade ne bo omililo, temveč še zaostrilo, tako da bi končno dosegli padec sedanje vladne koalicije. Komunisti bodo prav tako proti sleherni vladi, v kateri ne bodo neposredno soudeleženi. Vendar je možno, da bi se značaj komunistične opozicije spremenil, če bi sestavili vlado, ki ne bi imela izrecnega namena vnašati razdor v vrste levice in ki bi dokazala, da je zmožna spopasti se in rešiti najbolj pereča vprašanja, ki tarejo Italijo. Opozicija bi v tem primeru ostala opozicija, vendar bi bila različna. Nato je Berlinguer rekel, da partija ne predlaga nobenih formul, za vlade, v kateri ni neposredno soudeležena. KPI pa bo ocenjevala delovanje vlade na podlagi nekaterih točk, ki jih je Berlinguer potem omenil: gre za zadržanje do borbe Fiatovih delavcev in za podporo popravkom, ki so jih komunisti hoteli vnesti v gospodarske odloke.

Njegov govor je v ponedeljek naletel na zelo oster odgovor v socialističnem glasilu Avanti, ki obtožuje komunističnega tajnika, da je spremenil svojo politično linijo in sicer na slabše. Berlinguer, pravi članek v Avantiju, je v svojih izvajanjih bil celo žaljiv. Vsekakor pa je njegov bolonjski poseg brez repa in glave, meni nadalje socialistično glasilo, ter zaostruje odnose med političnimi strankami in jemlje vsakemu sogovorniku možnost dialoga. Poleg tega mu očita, da je za časa poljske krize vztrajno molčal, medtem ko so drugi člani partije imeli mnogo bolj pogumna stališča. Prav tako očita tajniku KPI, da je v svojem govoru, ko je omenjal države, v katerih je demokracija v krizi, ali je oblast že prešla v roke diktaturi, izpustil Afganistan, kjer je še vedno v teku sovjetska agresija.

Na vse to je takoj naslednjega dne odgovorila Unità, ki označuje članek v Avantiju kot žolčen izliv, v katerem je težko zaslediti neko rdečo nit ali pa reakcijo političnega značaja. Edini razlog za tako pisanje, pravi Unità, bi lahko bila živčnost nekaterih, ki se zavedajo, da je politična operacija, v katero so mnogo zaupali, tudi na osebni ravni, tik pred propadom. V odgovor socialističnemu glasilu se potem Unità sprašuje, kdo je sklenil zavezništvo z najbolj reakcionarnim delom krščanske demokracije? Kdo je dovolil, da komunistom niso dodelili niti enega predsedstva parlamentarnih komisij? Kdo je pristal na lotizacijo v okviru RAI, v okviru bank in nato celo v krajevnih upravah? Kdo je sprejel raketno oborožitev, ne da bi trenil z očesom? Kdo je obljubljal gospodarski razvoj, medtem ko so sedaj tu odpustitve tisočev delavcev v Fiatu in je inflacija presegla 20-odstotno stopnjo? Ni mogoče zahtevati od KPI, da ne izrazi svoje kritike do vlade, samo zato, ker so v njej tudi socialistični ministri, pravi Unità ter zaključuje z ugotovitvijo, da ima polemika, ki so jo komunisti sprožili namen pospešiti iskanje enotnosti v vrstah italijanske levice.

Zadnji je v polemiko med PSI in KPI posegel predstavnik socialistične levice Achilli, ki v začetku svoje izjave ugotavlja, da se pogovor med gluhimi kaj rad sprevrže v prepir, še zlasti ko medsebojno nezaupanje ne prispeva k razumevanju. Achilli trdi, da se ne strinja s tonom in z načinom pisanja socialističnega glasila, vendar dodaja, da ne razume, kaj je Berlinguer s svojim bolonjskim govorom hotel doseči. Predstavnik levice nato napoveduje, da bo njegova skupina zahtevala na kongresu od tajnika Craxija naj pojasni vse svoje dvoumnosti in pove, kateri so njegovi pravi cilji. Istočasno pa mora tudi komunistična partija jasno povedati, kakšno alternativo predlaga po strmoglavljenju Cossigove vlade. Achilli trdi, da se smernice vlade ne bodo spremenile z zamenjavo predsednika, treba je spremeniti koalicijo, ki vlado podpira, to pa je naloga vse levice. S tega vidika pa ne kaže, da bi komunisti bili pripravljeni pokazati dobro voljo za obnovitev težkega dialoga. Prevladuje vtis, zaključuje Achilli, da je cilj KPI ne toliko obnoviti vezi s socialistično stranko, kolikor približati se krščanski demokraciji.

Sodni postopek proti Almiranteju?

STRASBOURG — Italijanski minister za pravosodje je vložil v evropskem parlamentu prošnjo za dovoljenje za uvedbo sodnega postopka proti misovskemu poslancu Almiranteju zaradi obnavljanja fašistične stranke. Podobna zahteva je prišla na dan že leta 1972, 1976 in lani, vsakokrat pa je naletela na neugodno mnenje pristojne komisije italijanskega parlamenta.

— —

CIUDAD DE MEXICO — Mehiško zunanje ministrstvo je dokončno zavrnilo prošnjo po izročitvi Camilla Crocianija italijanskim sodnim oblastem zaradi zastaritve kazenskega postopka. Prošnjo po izročitvi so italijanske oblasti predložile mehiškim kolegom že lani novembra takoj po aretaciji bivšega predsednika družbe Finmeccanica.

NA VČERAJŠNJI TISKOVNI KONFERENCI V ANKARI

General Evren pojasnjuje državni udar v Turčiji

Napoveduje novo vlado, novo ustavo in spremembe volilnega sistema

ANKARA — Predsednik sveta za državno varnost in načelnik štaba turških oboroženih sil general Kenan Evren je na svoji včerajšnji tiskovni konferenci le delno razkril načrte turških pučistov. Po imenovanju novega ministrskega predsednika bodo že ta teden sestavili novo vlado, kasneje bodo pripravili novo ustavo in poskrbeli za imenovanje ustavodajne skupščine.

Glavno skrb pa bodo posvetili premostitvi težkega gospodarskega položaja in to z istimi gospodarskimi ukrepi, ki jih je že uvajala vlada strmoglavljenega Demirela. Tu torej ne bo odstopanja. Turški pučisti bočejo do konca izpeljati liberalizacijo turškega gospodarstva ob izdatni pomoči z Zahoda. Tudi glede zunanje politike je Evren potrdil zvestobo zahodnemu zavezništvu in NATO paktu ter poudaril, da se turška politika do sosedov ne bo spremenila. Glede odnosov z Grčijo pa je dodal, da se lahko z dvostranskimi pogovori premostijo obstoječi problemi, če bo prevladala dobra volja in konstruktivnost. Nobenega odstopanja torej od prejšnje Demirelove politike, glede gospodarstva in zunanjepolitičnih problemov. Načelnik štaba turških oboroženih sil pa se je dlje zadržal ob problemu terorizma in notranje turške varnosti. Branil je državni udar in trdil, da nima primerjave z drugimi podobnimi dogajanji v zgodovini in svetu, «saj so morali iz vojašnic, da bi rešili demokracijo». V podporo svojim trditvam, da je «vojska rešila državo pred anarhijo, separatizmom in terorizmom,» je navedel podporo širokih plasti turškega prebivalstva, in ugotovitev, da so državni udar izvedli brez prelivanja krvi.

Poseg vojske je terjal torej grozljiv politični položaj v državi; tako izjavo so si na Zahodu želeli, a Evren ni povedal, kdaj bodo vojaki prepustili krmilo države politikom. Omenil je le, da bodo imeli dovolj časa za volilno kampanjo. S tega vidika bo Zahod zaman pričakoval, da bi kmalu vojake zamenjali civilisti. General Evren je tudi dal razumeti, da bodo v kali zatrli vse vzroke donedavnega političnega terorja in nestabilnosti, predvsem z zamenjavo volilnega sistema, ki ne bo več proporcionalen. Novi prvi mož Turčije pa ni povedal, če bo država postala predsedniška republika, poudaril je le, da bo sprememba volilnega sistema odpravila z majhnimi skrajnimi strankami, ki so bile do sedaj ječiček na tehtnici turškega parlamentarnega sistema.

Papeževa poslanica Cvijetinu Mijatoviću

BEOGRAD — Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je prejel poslanico, ki mu jo je poslal papež Janez Pavel II. Poslanica vsebuje stališča Svete stolice do posameznih vidikov evropskega sodelovanja in varnosti. (dd)

OB 90-LETNICI ROJSTVA IN 10-LETNICI SMRTI FRANCETA BEVKA

GLASNIK PREGANJANIH IN ZNANILEC SVOBODE

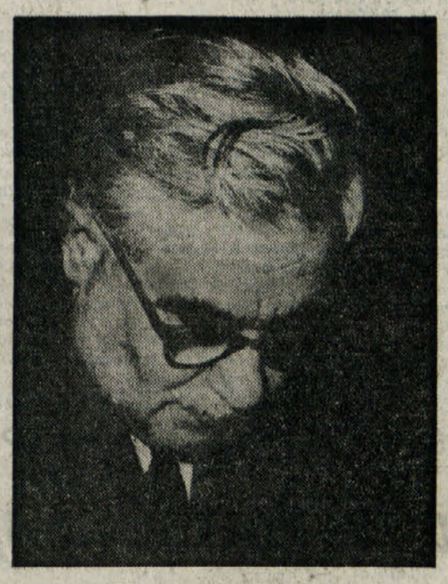

Slovenski kulturni svet se letos spominja velikega pisatelja — Franceta Bevka ob 90. obletnici rojstva in 10. obletnici smrti, ki padeta obe na isti dan — 17. september.

Bevk se je rodil 17. septembra 1890 v Zakojci pri Cerknem v siromašni družini, ki ni posedovala niti lastne «bajte», kot piše pozneje sam pisatelj. In le nekaj let po njegovem rojstvu so prišli do svoje hiše, katero so kupili na neki dražbi in kjer je mladi France preživel otroška leta. Na doživetja iz tistih časov se pozneje rad spominja, ter jih opisuje:

«Ondot sem tekal kot bosopet deček in plašil kokoši, zaradi česar je babica trdila, da sem «divjak». Nisem bil sam. Spremljala me je cela vrsta bratcev in sestric, ki sem jim bil najstarejši . . .»

«Mnogokrat nas je obiskalo pomanjkanje, težke ure in solze. Pogosto ni bilo dovolj kruha . . .»

«Bral sem rad in veliko, a bral bi še več, če bi imel knjig. «Požrl» sem vse čtivo, kar sem ga našel doma, tudi tisto, ki ga nisem razumel. Pospravil sem tudi vso šolsko knjižnico, ki res ni bila velika, a tudi ne le za malo južino. Stikal sem za branjem na desno in na levo, kjer sem ga upal najti. Tedaj sem tudi napisal prve zgodbice in jih ilustriral . . .»

Pisateljev oče, ki je bil čevljar, ter je hodil tudi v tujino na delo, je želel, da bi njegov prvorojenec France imel manj trdo življenje, zato ga je poslal v Kranj, da bi se izučil za trgovskega pomočnika. Toda že po petih mesecih se je vrnil razočaran domov v Zakojco in tam spet životaril in se ubadal z raznimi stvarmi. Pomagal je očetu pri delu ter hodil h kmetom na dnino. Ni pa opustil učenja in sedemnajsteten se je vpisal v učiteljsko pripravnico v Gorici. Leto pozneje pa na slovensko učiteljišče v Kopru in nato v Gorici, kjer je opravil l. 1913 maturo ter že istega leta nastopil svojo prvo učiteljsko službo v vasi Orehek blizu rodne Zakojce.

Med vojno, l. 1916, pride prvič navzkriž s sodnimi oblastmi, «ker politično nežanesljiv», prekršek, zaradi kakršnih je moral pozneje pod fašistično Italijo toliko pretrpeti v ječah in konfinaciji.

Po končani vojni l. 1919, je opustil učiteljski poklic ter se posvetil časnikarstvu in pisateljevanju, torej dvema dejavnostima, katerih ni več opustil. Njegovo delovanje je postalo zelo obširno in vsestransko. Najprej se je zaposlil v Ljubljani kot časnikar pri Slovencu in Večernem listu, a se je kmalu preselil v Gorico, kjer je prevzel uredništva Mladike, Goriške straže, humorističnega lista Čuk na palici in tudi izdaj knjig Goriške matice. Poleg vsega omenjenega pa je služboval kot ravnatelj v Narodni knjigarni.

Že leta 1926 je okusil italijansko pravico, in sicer zaradi neke satirične pesmi proti vojaštvu, objavljene v Čuku na palici. Obsojen je na štiri mesece zapora, a to je le začetek Bevkovega preganjanja in pogostega potovanja po raznih zaporih in konfinacijah, ki ga je čakalo v naslednjih letih.

Zaradi zaposlitve pri Edinosti se leta 1927 preseli v Trst, a ga oblasti že po treh mesecih bivanja v tem mestu prisilijo nazaj v Gorico. Leta 1930 je tam obsojen na dve leti hišnega zapora, toda kljub temu urejuje zbornik «Luč», čeprav je ta izhajal v Trstu.

Vrsta zapornih kazni, ki jih je doživljal, se je redno nadaljevala in leta 1934 je moral v konfinacijo na otok Ventotene, a je na posredovanje PEN-kluba (Mednarodno združenje pisateljev) predčasno izpuščen na svobodo. V naslednjih letih se je udeležil kongresov omenjenega kluba v Španiji, Franciji in na Češkem. Od izbruha vojne pa do septembra 1943, je Bevk moral v goriške zapore in internacijo še dvakrat, in sicer za 17 in 11 mesecev. Takoj po padcu Italije, ko se je rešil iz zapora, je odšel k partizanom, kjer je opravljal razne funkcije, med temi tudi podpredsednika Pokrajinskega odbora OF za Primorsko. Mnogo je pisal v Partizanski dnevnik in v druge liste, ki so izhajali med vojno na osvobojenem ozemlju.

Po končani vojni se je že maja 1945 vrnil v Trst kot predsednik PNNO, kjer se je posvetil predvsem dejavnosti za ureditev in priznanje pravice primorskim Slovencem v novih razmerah, ki so nastale v naših krajih po zmagi nad nacifašizmom. V zvezi s temi zadevami je Bevk odšel v Pariz kot vodja delegacije Julijske krajine in se tam zadržal od maja do septembra 1946.

Ni pa opustil pisateljevanja drugih književnih dejavnosti. Urejeval je tržaško revijo Razgledi (1946-47). Leta 1947 se je izselil v Ljubljano, kjer je sprejel razne odgovorne funkcije na kulturno - družbenem področju. V tem času je Bevk prejel mnoga priznanja in visoka odlikovanja za svoj zares velik doprinos v prid slovenskega naroda in njegove kulture.

France Bevk je s Cankarjem najplodovitejši slovenski pisatelj, saj je v svojem res dolgem pisateljskem udejstvovanju napisal okrog 80 del, ki zajemajo vse oblike besednega izražanja: pesmi, črtice, povesti, romane, otroške povestice in drugo. Napisal je tudi scenarij za film «Trst». Najprej se je izražal v pesniški obliki, a je po nekaj letih pesništva opustil ter se predal pripovedništvu.

Kot pravi sin svoje zemlje je Bevk v svojih delih najraje opisoval zgodovino domače dežele in življenje na vasi. Posegel pa je tudi v dogajanje mestnega življenja. Svoje spise je objavljal v mnogih slovenskih listih, revijah in koledarjih, predvsem pa v samostojnih knjigah. Bila je okrog 60 let dolga, zelo plodovita doba, v kateri je Bevk dal res mnogo lepega pisanja svojemu narodu, posebno primorskemu, kjer je bil zlasti med dvema vojnama, ko je bila naša beseda preganjana — zelo čitan in poznan pisatelj. S tem svojim obsežnim in dragocenim delom se je uvrstil med največje pripovednike in oblikovalce slovenske besede.

Prva Bevkova pomembnejša knjiga — Pesmi — je izšla leta 1921, tej je sledila dolga vrsta več ali manj zanimivih, ki so prinašale slovenskim bralcem njegovo bogato pisanje. Od teh mnogih knjig naj omenimo le nekatere: Smrt pred hišo, Muka gospe Vere, Kresna noč, Vihar, trilogija Znamenja na nebu; (Krvavi jezdeci, Škorpijoni zemlje, Črni bratje in sestre); Stražni ognji, Umirajoči bog Triglav, Jakec in njegova ljubezen, Krivda, Človek proti človeku, Železna kača, Ubogi zlodej, Morje luči, Pot v svobodo, Mrak za rešetkami, Še bo kdaj pomlad in še mnogo drugih. Zelo lepo in obširno je tudi Bevkovo mladinsko pripovedništvo.

Leta 1938 je napisal roman Kaplan Martin Čedermac; delo je izšlo v Ljubljani s podpisom Pavle Sedmak. V tem delu Bevk opisuje preganjanje zavednega beneško-slovenskega duhovnika in trpko narodnostno življenje beneških Slovencev pod fašistično Italijo. Roman je zelo čitan, zlasti na Primorskem, ter je po sodbi nekaterih najboljše Bevkovo pripovedno delo.

Bevk je pisal in delal na književnem področju prav do zadnjih dni svojega življenja. Sodeloval je še pri «Bevkovi knjigi», ki jo je pripravljala založba Mladinska knjiga za 80-letnico njegovega rojstva. Delo, ki je izšlo po pisateljevi smrti, prinaša ob koncu sledeči zapis:

«France Bevk je pisal z ljubeznijo, spremljal pa je tudi nastajanje te knjige in še veselil njenega izida. Celo med kratko, a težko boleznijo, se je nanjo večkrat spomnil. Žal je ni dočakal. Med njenim natiskovanjem, prav na dan osemdesetletnice, je ob 10.35 v klinični bolnišnici v Ljubljani ugasnilo njegovo bogato življenje. V soboto, 19. septembra, se je poslovila od pisatelja Ljubljana, naslednji dan so ga goriški in primorski rojaki spremili v veličastnem sprevodu iz Nove Gorice na pokopališče v Solkanu, kjer je na lastno željo našel zadnje domovanje. Kakor bratu v pesmi Simona Gregorčiča, bo tudi njemu bistra Soča dan na dan prinašala pozdrave njegovega ljudstva»!

LADO PREMRU

PRVA ETAPA PREDSEDNIKOVEGA POTOVANJA NA KITAJSKO

Pertini na obisku v Kuvajtu

KUVAJT — Predsednik republike Pertini je včeraj v prvih popoldanskih urah prispel v Kuvajt, prvo etapo njegovega 16-dnevnega potovanja v Aziji. Že danes bo Pertini odšel na Kitajsko, kjer se bo v prihodnjih dneh sestal s tamkajšnjimi voditelji, pred povratkom v Italijo pa bo obiskal še Hong Kong in Jordanijo. V času predsednikove odsotnosti ga bo nadomeščal predsednik senata Fanfani, ki se je včeraj že preselil v palačo Giustiniani in prevzel tekoče državniške posle.

V Kuvajtu je italijanskega predsednika sprejel prvi minister Saad Al Abdulla Sahab. Med pogovorom sta se dotaknila predvsem srednjevzhodnega vprašanja. Pertini je poudaril pravico palestinskega ljudstva do neodvisne domovine in označil izraelski sklep, da proglasi Jeruzalem za glavno mesto, kot «hudo napako». Na tem srečanju so se tudi domenili, da bo kuvajtski emir Jaber el Ahmed v kratkem obiskal Italijo.

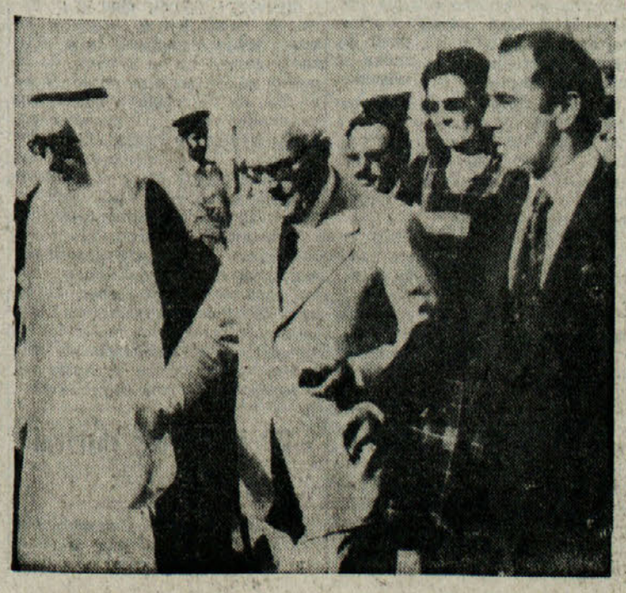

Na sliki (telefoto AP) sprejem Pertinija v Kuvajtu.

Ponovna zaostritev na zasedanju OPEC

Spor o ravni proizvodnje in cen spravlja v dvom novembrski sestanek na vrhu v Bagdadu

DUNAJ — Dela konference ministrov za energijo, za finance in za zunanje zadeve 13 držav OPEC potekajo v znamenju prizadevanj za dosego kompromisnega sporazuma glede cen in zmanjšanja proizvodnje nafte, ki že dolgo razdvajajo proizvajalke nafte.

Po predvčerajšnjih ostrih besednih sporih med zastopniki obeh taborov, ki so že kazali na nezdružljivost stališč, kar bi povzročilo razdor in spravilo v dvom samo izvedljivost vrha državnih poglavarjev 13 držav, ki naj bi v začetku novembra proslavil v Bagdadu 20-letnico ustanovitve OPEC, obenem pa uradno odobril daljnoročni strateški program petrolejskih držav, se je, včeraj zdelo, da se ozračje umirja. Ministri so se namreč razdelili v dve delovni skupini, ki sta obravnavali vprašanje cen in ravni proizvodnje, oziroma oblike pomoči državam v razvoju.

Glede prvega vprašanja sta se stali nasproti dve stališči: Saudova Arabija je za predhodno poenotenje cen, nato pa za poviške, ki naj bodo v sorazmerju z inflacijo in z industrijsko rastjo v razvitih državah, medtem ko zahteva Iran povezavo med cenami in inflacijo ter rastjo v državah OPEC. V prvem primeru bi podražitve dosegle v prihodnjem letu okrog 15 odstotkov, v drugem pa mnogo več. V zvezi s pomočjo državam v razvoju ni posebnih nesoglasij.

Ko se je še zdelo, da se bliža sporazum (proizvodnjo naj bi zmanjšali za 5 odstotkov in naj bi dosegli sporazum tudi o poenotenju cen na nižji ravni), se je sinoči ozračje na zasedanju ponovno poslabšalo. Iranski minister Moinfar je zelo ostro napadel Saudovo Arabijo, češ da z visoko proizvodnjo «pomaga imperializmu», libijska delegacija pa je objavila podobno izjavo.

NA SEJI POKRAJINSKEGA SVETA

Predsednik Carbone bo danes orisal programske smernice nove koalicije

Skupščina bo o programu razpravljala na prihodnjih sejah - Polemike v vrstah KD - Sestala se je svetovalska skupina KPI v občinskem svetu

Na drevišnji seji pokrajinskega sveta bo predsednik Gianfranco Carbone orisal programske smernice novoizvoljenega odbora, ki ga sestavljajo predstavniki KD, PSI, SSk in PSDI, ki ga komunisti podpirajo od zunaj. Program je bil dokončno sprejet na včerajšnjem dopoldanskem sestanku med delegacijami petih strank ustavnega loka, ki so prejšnji teden dosegle sporazum o oblikovanju nove večine na pokrajini, ki se je postavila kot alternativa Listi za Trst in njenemu načinu upravljanja. Na drevišnji seji bo pokrajinski svet izvolil obe stalni komisiji, razprava o programu pa je bila odložena na poznejši datum. Načelniki svetovalskih skupin so namreč na včerajšnjem sestanku sklenili, da se bo skupščina ponovno sestala v četrtek, 25., in v ponedeljek, 29. septembra in obe seji posvetila razpravi o programskem dokumentu.

Še vedno pa ostaja odprto vprašanje porazdelitve funkcij v novem odboru; po govoricah naj bi podpredsedniško mesto prevzel krščanski demokrat Locchi, odborništvo za psihiatrično službo svetovalec Sbisà (KD), za javna dela pa naj bi bil, kot že v prejšnji upravi, zadolžen socialdemokrat Martini. Predstavnik SSk v novem odboru Harej naj bi bil zadolžen za šolstvo ter za odnose z manjšino, za proračun pa naj bi odgovarjal predstavnik KD Bran. Ostajajo še odborništva za osebje, za delo, za kmetijstvo ter za zdravstvo in higieno, ki naj bi jih predsednik Carbone porazdelil med Locchijem, Cannonejem, Sbisajem in Harejem, sam pa naj bi prevzel odgovornost za kulturo, za splošne zadeve ter upravljanje načrta EGS za handikapirane.

Oba odbornika suplenta, fanfanijevec Penta in dorotejec Carnitz, pa bosta ostala brez funkcij. Njuno zadržanje pri izvolitvi novega odbora, kakor tudi zadržanje še tretjega «disidenta» KD, je med tem povzročilo val polemik v vrstah Krščanske demokracije. Politična kronika beleži vrsto ostrih napadov, ki jih strankina desnica pod vodstvom poslanca Tombesija dnevno usmerja na pokrajinsko tajništvo stranke, predvsem pa na morotejsko strujo, ki ima skupno z andreottijevci, forzanovisti in bazisti glavno besedo pri vseh odločitvah stranke. Desnica se namreč ne more sprijazniti z dejstvom, da je prišlo do podpisa sporazuma s komunisti, katerih glas je bil odločilnega pomena za izvolitev novega pokrajinskega odbora. Predvsem pa ne more prebaviti tiste točke sporazuma, kjer je jasno rečeno, da je taka večina alternativna Listi za Trst in da bodo stranke skušale najti skupen jezik, ne glede na njihovo dosedanje zadržanje, tudi o tistih problemih, ki zadevajo tržaško občino, ki jo še vedno upravlja manjšinski odbor Liste za Trst. Sodelovanje z listo ostaja ena glavnih točk desnice KD, zaradi česar ni čudno, da so se proti sporazumu na pokrajini in v bojazni, da bi prišlo do oblikovanja take večine tudi na občini, izrekli tudi občinski svetovalci, ki pripadajo desničarskim strujam in katerim so se pridružili vsi štirje neodvisni svetovalci. Prišlo je tako do pravega razkola tudi v občinski svetovalski skupini, kar ne daje upati nič dobrega prav v trenutku, ko se občinski svet pripravlja na obnovitev svoje redne dejavnosti.

Po poletni pavzi se bo namreč občinski svet ponovno sestal že v tem tednu, in sicer v petek ob 18.30. Zaradi tega se je včeraj sestala svetovalska skupina KPI in vzela v pretres vrsto problemov, ki zadevajo občinsko upravo. Sestanka se je udeležil tudi pokrajinski sekretar Claudio Tonel. V svojem poročilu je načelnik skupine Fausto Monfalcon med drugim poudaril, da sta dosega sporazuma in izvolitev novega pokrajinskega odbora odprli novo pot boja tudi za komunistične občinske svetovalce. Poudaril je tudi, da bo treba iskati, s konkretnimi dejanji, enotna stališča in soglasje med petimi strankami ustavnega loka tudi o občinskih problemih v okviru močnejše in aktivne opozicije do manjšinskega odbora Liste za Trst. Svetovalec Monfalcon je tudi govoril o nedavnih izjavah predstavnikov tržaške KD, katerim sicer polemično odgovarja strankina desnica, ki skušajo zmanjšati pomen doseženega sporazuma; take izjave je treba zavrniti, je dejal Monfalcon, na osnovi besedila sporazuma, ki je zelo jasno. Jasno je tudi, da je dosega političnega sporazuma razburila duhove konservativne desnice, je še dejal, manj razumljivo pa je, da drugače usmerjeni demokristjani izgubljajo čas s sofizmi in akrobatskim tolmačenjem besedila sporazuma, ki je vsakemu razumljiv.

Treba je izhajati iz teh ugotovitev, je zaključil načelnik svetovalske skupine KPI v občinskem svetu, in se v interesu prebivalstva in delavstva lotiti reševanja velikih problemov, pred katerimi se nahaja občinski svet. Med temi je tudi vprašanje mirnega sožitja med slovenskim in italijanskim prebivalstvom, za rešitev vseh teh problemov, je zaključil Monfalcon, pa je potrebno čim širše soglasje vseh demokratičnih sil. (as)

Predsednik Carbone pri ministru Balzamu

Predsednik pokrajine Gianfranco Carbone se je v ponedeljek v Milanu sestal z ministrom za znanstveno raziskovanje Vincenzom Balzamom. Carbone, ki ga je spremljal pokrajinski sekretar PSI Arnaldo Pittoni, je ministru predočil vprašanji okrepitve in razvoja mednarodnega centra za teoretsko fiziko in namestitve centra za znanstveno in tehnološko raziskovanje.

Minister Balzamo je obljubil, da bo pred koncem meseca obiskal naše mesto, kjer se bo lahko osebno seznanil s krajevno stvarnostjo. Z univerzitetnimi, znanstvenimi, upravnimi in političnimi komponentami tržaškega življenja pa bo podrobno proučil vprašanje znanstvenega raziskovanja.

NA SESTANKU S PREDSTAVNIKI DEŽELE

Industrijci za podaljšanje veljavnosti davčnih olajšav

Tudi funkcionalnim avtonomijam se industrije ne morejo odpovedati - Najbolj pereča vprašanja miljske ladjedelnice, Tržaškega arzenala in luke

Včeraj se je po poletnem premoru prvič sestal izvršilni odbor tržaške zveze industrijcev. Po krajšem nagovoru predsednika Tassija, ki se je med drugim spomnil nedavno preminulega nekdanjega predsednika zveze Wagnerja, so prisotni vzeli v pretres stanje v tržaškem gospodarstvu, kakršno se razodeva v začetku jesenske sezone.

Kot prvo so prisotni obravnavali vprašanje miljskega obrata «Cantieri Alto Adriatico». V tej zvezi so poudarili pomen nedavne splavitve, s katero je delo v obratu ponovno steklo po večmesečnem zastoju. Za ladjedelnico je zdaj nujno, so poudarili, da se vsi tisti ukrepi, ki so bili sprejeti ob premostitvi nedavne krize, pravočasno uresničijo, da bi se ladjedelnica utrdila tako finančno kakor tudi organizacijsko, saj gre za obrat odločilne teže v sklopu celotnega tržaškega gospodarstva.

Sledilo je poročilo o sestanku, ki so ga predstavniki industrijske zveze pred kratkim imeli z vodstvom deželnega odborništva za načrtovanje. Na sestanku je bil govor o deželnem razvojnem načrtu, o katerem so se predstavniki industrijcev izrekli v glavnem pozitivno. Poudarili pa so nujnost globljega pregleda posameznih poglavij omenjenega načrta, da bi bili predvideni ukrepi kolikor mogoče skladni z dejanskimi potrebami posameznih proizvodnih panog.

V okviru deželnega načrta so se prisotni posebej pomudili ob vprašanjih, ki zadevajo specifično tržaško gospodarstvo. Nekatere dejavnosti v našem mestu oziroma v tržaški pokrajini preživljajo določeno krizo, so poudarili prisotni, ki jo bo treba čimprej premostiti. V tem smislu pa se morajo zavzeti vse gospodarske in socialne sile, med njimi zlasti sindikati. Največjo pozornost je treba v tem trenutku posvetiti vprašanju miljske ladjedelnice «Cantieri Alto Adriatico», Tržaškemu arzenalu - Sv. Marku in reorganizaciji pristaniške ustanove, ki naj postane izrazito podjetniška in gospodarska ustanova. Glede nadaljnjega razvoja industrijskih dejavnosti na Tržaškem so prisotni poudarili nujnost podaljšanje veljavnosti nekaterih davčnih in organizacijskih olajšav, kakršni sta zlasti oprostitev občinskega davka na dohodek Ilor in možnost operiranja na podlagi tako imenovanih funkcionalnih avtonomij (to je, da smejo nekatere industrije v okviru EZ IT uporabljati lastno delovno silo za opravljanje dela, ki spada sicer v delokrog «kompanij» pristaniščnikov). Končno so na sestanku poudarili potrebo po izboljšanju storitev, ki so v zvezi s formiranjem mlade kvalificirane delovne sile.

Še vedno pasivno poslovanje GMT

Lansko poslovanje družbe Grandi Motori Trieste se je zaključilo s primanjkljajem 5 milijard 365 milijonov lir. V primeru z letom 1978 se je primanjkljaj zmanjšal za okrog 2 milijardi lir. Kakor je upravnemu svetu poročal predsednik Lippi, je družba lani prodala v Italiji in tujino za 65 milijard lir raznih pogonskih strojev, nadaljnjih 20 milijard pa je kasirala za opravljene storitve. Vrednost novih naložb, uresničenih v letu 1979, znaša 6,6 milijarde. Nova naročila, ki si jih je tovarna zagotovila v lanskem letu, se glasijo skupno na zmogljivost 444.000 vgrajenih konjskih moči, od tega 65 odst. na račun tujih naročnikov. Med najpomembnejša naročila za tujino spadata gradnja 2 pogonskih in 4 pomožnih motorjev za potniško ladjo, ki jo gradijo v francoski ladjedelnici «CNIM», ter gradnja 4 motorjev za neko elektrarno v Mavretaniji.

ZANIMIV TEČAJ V ORGANIZACIJI ZAVODA ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Animacija kot vzbujanje kreativnosti in alternativa starim vzgojnim metodam

V septembru in oktobru se bodo začeli tečaji, ki jih organizira zavod za poklicno izobraževanje. V prostorih Slovenskega deželnega gospodarskega združenja v Ulici Cicerone je že v teku vpisovanje. Tu lahko dobijo interesenti tudi vse ustrezne informacije v zvezi s tečaji, ki so brezplačni, ker je zavod pod pokroviteljstvom dežele.

Med številnimi tečaji, ki jih zavod organizira tako v Trstu kot v goriški in videmski pokrajini, si velja zabeležiti tečaj za animatorje, ki predstavlja letos zanimivo novost. Organizirali ga bodo samo v Trstu, če pa bo tečaj uspel, ga bodo obnovili tudi drugje.

Tečaj predstavlja novost ne samo zaradi tega, ker je letos prvič na programu, ampak predvsem zato, ker je že sam pojem animacija večini neznan. Težko ga je definirati: tudi razni pedagogi in kulturni delavci pojmujejo animacijo na različne načine in na tej podlagi usmerjajo svoje delovanje.

V kratkem pogovoru s tistimi, ki so se že vpisali za ta tečaj, smo skušali razložiti, kolikor je pač mogoče, kaj pomeni animacija, posebno pa, zakaj so se odločili za ta tečaj.

Mlada animatorka na delu v poletnem centru v Zgoniku

SUZI: Študiram pedagogijo in me delo z otroci zelo zanima, predvsem pa me zanimajo vse novosti, ki jih prinaša alternativna pedagogika. Za sabo imam že nekaj izkušenj v poletnih centrih in v kolonijah SKGZ, zmeraj pa sem pogrešala vzgojni program: vsak vzgojitelj ga je moral sproti improvizirati. Veliko dvomov sem imela tudi glede paternalističnega odnosa do odraslih otrok.

MARTA: Animatorstvo je precej razširjeno v italijanskem ambientu in ne razumem, zakaj bi morali biti Slovenci pri tem prikrajšani. V društvu, kjer delujem, smo se že nameravali udeležiti podobne iniciative in končno se je ponudila priložnost. O animatorstvu sem tudi že nekaj brala: na razpolago je precej čtiva.

JELKA: Zelo mi je všeč delo z otroci in si želim, da bi lahko osvojila neke tehnike, da bi moj odnos do otrok ne bil samo nagonski. O animaciji ne vem veliko, mislim pa, da ne gre samo za vzgojiteljsko dejavnost, kot jo pojmuje večina, ampak za vzpostavljanje novih, popolnejših odnosov med vzgojiteljem in otrokom, pa tudi med ljudmi nasploh.

NEVA: Tudi jaz zelo rada delam z otroci in bi želela postati «alternativna» učiteljica. Za sabo imam že številne izkušnje v raznih kolonijah, pa tudi tečaj za animatorje, ki sem se ga udeležila lani. Na tem tečaju sem se seznanila z novimi vzgojnimi metodami, obenem pa sem lahko obogatila samo sebe kot osebo. Razveselilo me je predvsem spoznanje, da otrok ni podoben škatli, ki jo lahko polniš z nauki, ampak da lahko tudi sam nekaj tebi da. Odnos med vzgojiteljem in otrokom mora biti torej obojestranski. Animacija naj bi predvsem stimulirala otroka, da postane kreativnejši, samostojnejši.

NIVES: Vzgojne metode, ki jih uporabljajo na šolah, so zastarele, ne dajejo možnosti otrokom, da se vsestransko razvijejo. Vzgajajo jih samo k pasivnemu sprejemanju. Animacija pa ni samo delo z otroci. Tudi mladi na pirmer potrebujejo nov pristop do družbe, do prijateljev, do dela. Animator jih lahko vodi pri tem iskanju, ki je značilno za pubertetniško dobo, večkrat je delo s pubertetniki težje, kot pa delo z otroci. (ez)

JUTRI SE BO NA VSEH ŠOLAH SPET ZAČEL POUK

V novo šolsko leto z optimizmom

Še vedno pa je veliko nerešenih problemov - Na osnovnih šolah še čakajo na imenovanje učiteljev - Razgovor s šolniki

Po večmesečnem poletnem oddihu je tudi letos napočil trenutek, ko se bodo odprla šolska vrata in ko bodo naši najmlajši zopet pripravili zvezke in knjige ter se vrnili med popisane šolske klopi. Začetek šolskega leta je pomemben trenutek za vse, tako za otroke, nekateri bodo jutri doživeli prvo srečanje s šolskim svetom, kot za odrasle, predvsem za šolsko osebje, in starše. Želja vseh je namreč, da bi se šolsko leto začelo v najlepšem redu in da bi delo steklo že prve dni.

Obrnili smo se na nekatere ravnatelje ter na Sindikat slovenske šole, da bi zvedeli, kakšen je položaj na slovenskih osnovnih šolah na Tržaškem. Zvedeli smo, da se tako didaktična ravnateljstva, kot šolsko skrbništvo trudijo, da bi bila ob začetku šolskega leta vsa delovna mesta krita in lestvica poimenovanj popolna. Važno je namreč, da se otrok že prvi šolski dan seznani z učiteljem, ki mu bo sledil in pomagal pri študiju celih devet mesecev. Te dni so bile namreč v teku številne premestitve stalnih učiteljev in učiteljev z letnim imenovanjem, danes pa bodo na šolskem skrbništvu imenovali še osem novih učiteljev, ki bodo krili preostala prosta mesta. Problem letnih imenovanj bi moral biti tako do začetka pouka dokončno rešen, odprta pa ostajajo številna druga vprašanja.

Ravnatelj Stanko Skrinjar, nam je povedal, kakšen je položaj na osnovnih šolah, ki spadajo pod okrilje nabrežinskega in dolinskega didaktičnega ravnateljstva. «Problem imenovanj je pri nas skoro v celoti rešen, rešiti moramo le vprašanje dveh učiteljic, ki sta prosili za enoletni študij v Ljubljani; čeprav sta štipendijo prejeli, pa rimsko ministrstvo še ni izdalo odgovora na njuno prošnjo. Tako še ne vemo, če bosta ti dve mesti ostali za letos prosti ali ne, kaže pa, da je nekaj takih primerov tudi na drugih šolah. Čakamo tudi na potrditev dveh novih mest za popoldanske dejavnosti, ki bodo letos potekale na osnovni šoli v Boljuncu.

Gre za neke vrste pripravo na celodnevno šolo, ki bo tu stekla v začetku prihodnjega šolskega leta.» Kar se tiče števila vpisanih otrok, moramo povedati, da se v večini mestnih šol ni bistveno spremenilo, padlo pa je na nekaterih šolah na Krasu ter v dolinski občini. V Borštu in v Trebčah bodo zaradi tega združili dva razreda in odpadli bosta tako dve učiteljski mesti.

Ugoden je položaj na miljski šoli Žavlje - Korošci, kjer bo letos prvič v povojni zgodovini delovalo pet posameznih razredov s petimi učitelji in s precejšnjim številom vpisanih otrok.

Nerešeno vprašanje ostaja poimenovanje osnovne šole na Proseku, saj se je šolsko skrbništvo negativno izreklo o predlogu učnega osebja in staršev, naj bi šolo poimenovali po domačinu in demokratu Ivanu Regentu. Šolski svet bo vsekakor prošnjo še enkrat predložil.

Na šolskem skrbništvu pa letos upajo, da bo deželno šolsko skrbništvo rešilo vsaj problem poverjenih ravnateljev, saj je znano, da sta v naši pokrajini kriti le dve ravnateljski mesti, medtem ko upravljajo ostala tri didaktična ravnateljstva namestniki, kar povzroča precejšnje ovire rednemu poteku dela na teh šolah. Ravnatelji in učno osebje upajo, da bo letos težav konec, saj je skrbništvo obljubilo, da bo tekom leta razpisalo natečaj za tri ravnateljska mesta. (sp)

● **Zaradi bolezni** sopranistke Rite Susovsky bo jutri ob 20.30 v baziliki Sv. Silvestra v okviru «Glasbenega septembra» nastopil znani romunski pianist Adrian Vasilache. Izvajal bo Scarlattijeve, Bach-Busonijeve, Mozartove in Beethovnove skladbe.

Do 20. t.m. vpis v tečaje «150 ur»

Sindikat slovenske šole sporoča, da poteka še do 20. septembra na vseh slovenskih nižjih srednjih šolah v tržaški pokrajini vpisovanje v tečaje «150 ur» za dosego diplome nižje srednje šole. Tečaji so odprti vsem odraslim od 16. leta dalje in trajajo eno šolsko leto, od oktobra do 31. maja. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu dobijo udeleženci diplomo nižje srednje šole.

Vpisovanje poteka tudi na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. Fabio Filzi 8, v petek od 16. do 18. ure ter v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 21.

Obrazci za vpis so na razpolago tudi v tajništvih občin Doline, Repentabor, Zgonik, Devin Nabrežina in Milje.

Dovolj je izpolniti obrazec in priložiti rojstni list na prostem papirju. Osebe, ki niso še dopolnile 23. leta starosti, morajo predložiti tudi zadnje doseženo spričevalo oz. diplomo.

Deželni svet obnovil dejavnost

Po poletnem premoru je deželni svet Furlanije - Julijske krajine obnovil svojo dejavnost. Sestal se je včeraj dopoldne, na dnevnem redu pa je v glavnem imel le odgovore na vprašanja in interpelacije. Ponovno se bo sestal jutri dopoldne, ob 9.30. Glavna točka dnevnega reda bo razprava o resoluciji KPI — ter o dokumentih ostalih svetovalskih skupin z enako vsebino — v kateri je govor o sklepu ministrskega sveta, po katerem naj bi v krajih San Vito al Tagliamento in Morsano zgradili skladišči za municije v imenu NATO. Dokument KPI obravnava tudi druga vprašanja, ki so tesno povezana s problemom vojaških služnosti v naši deželi.

Mnogo blaga v pristanišču

Tudi v tržaškem pristanišču so se te dni vrnili na delo še zadnji dopustniki, dela pa se je v preteklih tednih nabralo toliko, da 33 skupin pristaniščnikov, kolikor jih je zdaj na delu v vsaki delovni izmeni, s težavo zadošča vsem zahtevam. Včeraj na primer bi moralo v luki natovarjati ali raztovarjati blago 14 ladij, pristaniška uprava pa je lahko z delavci ustregla le enajstim, medtem ko so morale tri ladje čakati. Med raznimi pošiljkami, ki so jih včeraj natovorili na ladje, naj omenimo pošiljko okrog 1000 govedi iz Vzhodne Evrope za Tripolis, neka angleška ladja pa je raztovorila 7.700 ton kolumbijske kave.

ARABSKO NAROČILO ZA 2 MILIJARDI

V Trstu zgradili stolpe za pristajanje tankerjev

Stolpe bodo postavili v pristanišču Ruwaisu
Posel je posredoval konzorcij «Friulgiulia»

Predsednik izvozno - uvoznega konzorcija «Friulgiulia» G. Patriarca je včeraj v Trstu formalno izročil predstavnikom družbe «ADNOC» iz Abu Dhabija šest stolpov za pristajanje petrolejskih ladij. Stolpe bodo postavili v Ruwaisu, najpomembnejšem pristanišču na območju Združenih arabskih emiratov. Nove strukture, ki so opremljene z napravami za pretakanje raznih tekočih goriv, so zgradili v tržaških obratih «Officine Navali Orlando», «Saldanavi» in «Officine Meccaniche Contento». Gre za naročilo v skupni vrednosti 2 milijardi lir, ki sta ga tržaškim obratom posredovali — na račun «Abu Dhabi National Oil Company» in preko konzorcija «Friulgiulia», družbi Snamprogetti in pariška «ETPM».

Stolpi so zgrajeni po najsodobnejših gradbenih metodah in so opremljeni z napravami, ki bodo omogočale pristajanje petrolejskih ladij tudi ob močno razburkanem morju. Štirje stolpi so visoki po 14 m in bodo omogočali pristajanje ladij do 7.000 ton nosilnosti, en stolp je visok 20 metrov in je namenjen ladjam do 30.000 ton nosilnosti. Zadnji stolp je prav tako visok 20 metrov, vendar pa bo «sprejemal» ladje do 100.000 ton nosilnosti. Gradnja novih struktur se je začela 1. aprila letos, zahtevala pa je skupno okrog 90.000 delovnih ur. Finančna sredstva za gradnjo sta dala na razpolago Credito Italiano in Tržaška hranilnica.

Celodnevna stavka delavcev SITE

Delavci zaposleni pri telefonski družbi SITE — v naši deželi jih je okoli 120 — so včeraj uprizorili celodnevno stavko, da bi protestirali proti zamudam, s katerimi jim podjetje izplačuje plače. Družba dolguje delavcem 30% julijske in vso avgustovsko plačo. Delavce pa ne jezi toliko, da so že dalj časa brez plače, temveč dejstvo, da SITE nima denarja, ker ji družba SIP, za katero družba dela, ne plačuje opravljenega dela. Sindikalni zastopniki prizadetih delavcev pri tem poudarjajo, da bi si SIP ne smela privoščiti takšnih zamud

V soboto na Goldonijevem trgu

Praznik glasila «Noi Donne»

Združenje italijanskih žena bo priredilo v soboto, 20. septembra, na Goldonijevem trgu praznik glasila «Noi Donne». Praznik se bo začel ob 10. uri. Ob 16. uri bodo na vrsti razne prireditve za otroke, ob 17. uri pa razprava o draginji na Tržaškem. Ob 18.30 bo sledil animacijski program. Združenje italijanskih žena vabi k polni udeležbi zlasti na razpravi o draginji. Na prireditvenem prostoru bo stojnica s knjigami in glasilom «Noi Donne». Deloval bo tudi bife.

● **Župan Cecovini** se je s posebnim pismom zahvalil vsem socialnim delavcem, ki so s svojo prizadevnostjo pripomogli, da so letošnja «poletna središča», ki jih je obiskovalo okrog 900 otrok, izredno dobro uspela

REPENTABRSKA SEKCIJA SSK O PEREČIH PROBLEMIH OBČINE

Pred kratkim se je sestala repentabrska sekcija Slovenske skupnosti. Poročal je načelnik skupine SSk v občinskem svetu Karlo Guštin, ki se je spomnil tragično umrlega svetovalca Rada Komarja in navzoče seznanil z najnovejšimi premiki na širšem političnem področju. K diskusiji sta se priglasila tudi zastopnika dolinske sekcije SSk, ki sta kot gosta posredovala izkustva iz domačega okolja.

Sledila je obravnava nekaterih problemov, ki zadevajo krajevno upravo. Govor je bil npr. o kamnolomih na občinskem zemljišču, ki jih že mesece tovornjaki podjetja Farsura polnijo z materialom s tovornega avtopostajališča pri Fernetičih. To povzroča — kot pravi tiskovno sporočilo SSk — veliko škodo občinskemu imetju, saj nekateri kamnolomi še niso bili izčrpani in bi torej še vedno lahko bili možen vir dohodkov. «Komu gre v korist tako početje in zakaj se občinska uprava glede tega vprašanja ni posvetovala z občani?»

Prav tako je še vedno odprto — nadaljuje poročilo SSk — vprašanje enosmerne ceste v Repnu, ki so jo uvedli pred nekaj meseci, da bi olajšali promet avtobusov, vendar pa povzroča nemalo težav domačinom in poleg tega jo malokdo upošteva. Na sestanku so nadalje naglasili potrebo po dosledni dvojezičnosti na obcestnih tablah z napisi, pa še, da bi morala občinska uprava mnogo bolje označiti odlagališče smeti v Repnu in pripraviti dostope, ker ga mnogi ne upoštevajo.

Nazadnje je bilo rečeno, da bo deželno upravno sodišče v kratkem razpravljalo o prizivu SSk glede izida junijskih občinskih volitev.

VČERAJ V TREBČAH

Tri ženske oropale stara zakonca

Okrog 12. ure so se na dom 81-letnega Pietra Ciuha iz Trebč, hišna številka 95, predstavile tri ženske, verjetno ciganke. Hišnega gospodarja so zaprosile za kozarec vode in medtem ko sta se prvi dve zadržali s Ciuhom, se je ena naskrivoma pritihotapila v spalnico, iz katere je odnesla denar v znesku 400 tisoč lir. Tatico je sicer presenetila Ciuhova žena, ki se je nenadoma vrnila domov, toda ženske se niso kar tako dale in so priletna zakonca pahnile na tla ter zbežale. Zunaj jih je v avtu pričakal pajdaš in četverica se je lahko nemoteno odpeljala. Preiskava do sedaj ni obrodila sadov.

Podrl pešca in zbežal

Ob 12.30 so na ortopedski oddelek glavne bolnice sprejeli 18-letnega Diega Crevatina iz Ul. De Luca 4 v Miljah, ki ga je malo prej na prehodu za pešce v Ul. Roma v Miljah podrl avto znamke lancia beta. Voznik avta je s kraja nesreče zbežal. Crevatin bo okreval v 30 dneh.

Na smetišču pri Bazovici izdihnila priletna ženska

Na smetišču pri Bazovici so včeraj, okrog 7.30, našli mrtvo starejšo žensko, in sicer 76-letno Giuseppino Gregori vdovo Krizmancich, ki je živela s svakom v Bazovici, hišna številka 57.

Ženska je redno nabirala na odpadu star papir in tako se je verjetno tudi v včerajšnjih zgodnjih jutranjih urah napotila na kraj, kjer so jo nekoliko kasneje našli mrtvo. Domnevajo, da jo je obšla slabost in je zaradi te izdihnila. Vsekakor je v teku preiskava, po kateri bodo ugotovili točen vzrok smrti.

Pisma uredništvu

O natečaju za ureditev spominskega parka

Spoštovano uredništvo

v Vašem listu z dne 7. septembra t.l., čitam izid zapisnika ocenjevalne komisije Natečaja za ureditev spominskega parka na bazoviški gmajni.

Resnici na ljubo moram pripomniti naslednje:

Načrtu, ki sem ga predložil, komisija izreka priznanje kot izvirno zamišljen osnutek, pripominja pa, da se «monumentalna zamisel ne sklada s pravilnikom,... predvideva ovrednotenje sedanjega obeležja in naravnega okolja.»

Poudarjam, da sem upošteval in spoštoval vse zahtevane postavke natečaja, medtem ko je zmagovalec prve nagrade postavil parkirni prostor izven določenega prostora, ki je bil zaznamovan s posebno mapo.

Marko Hreščak
arhitekt

Zaradi nepazljivosti skoraj ob prst

V tržiškem obratu Adria Plastic se je poškodoval 56-letni Tržačan Pietro Denich iz Ul. Cunicoli 9. Denich, ki je v obratu zaposlen kot vrtnar, se je ponesrečil pri popravljanju motornega kosilnega stroja, katerega rezila so mu malodane odtrgala prstanec desne roke. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek glavne bolnice. Prognoza okrevanja je 20 dni.

Devan in Graziella Biber izrekata globoko sožalje Mirotu in Xenji Zaccaria ob izgubi drage mame.

17. 9. 1975 17. 9. 1980

Ob 5. obletnici smrti našega dragega moža, očeta in nonota

Justa Bogatca

se ga spominjajo

SVOJCI

Križ, Opčine, Firence, 17. 9. 1980

Ob prerani izgubi dragega sina

Fulvia

izrekajo mami in očetu najglobljе sožalje

teta Simplizia z možem Pavlom in sestrična Franka z družino

Boljunec, Dolina, 17. 9. 1980

Vaščani s Konkonela izrekajo sožalje svojemu častitemu župniku Viliju Žerjalu ter bratom in sestram ob izgubi drage in ljubljene mame

AMALIJE

PREREZ ČEZ DEMOGRAFSKO STVARNOST NAŠEGA MESTA

Skromne skrbstvene strukture ne nudijo dovolj pomoči ostarelim

Trpka drama samotnih smrti, ki se vse bolj pogosto pojavlja v našem mestu, je konec prejšnjega tedna dosegla višek s presunljivim koncem dveh bolnih bratov v revnem stanovanju v Ulici Madonnina. Tragedija, ki se je odigrala za zaprtimi vrati stanovanja bratov Boscarol je v brutalno dramatičnostjo opozorila vso mestno skupnost na vprašanje oskrbe in pomoči ostarelim in bolnim državljanom, ki od nekdaj pereč problem našega mesta in postaja vse bolj zgoč zaradi nezadržnega staranja prebivalstva.

Številke statističnega urada pokrajinske zbornice vsako trimesečje z brutalno suhoparnostjo razgaljujejo, kako se Trst stara, primerjave na daljši rok pa so še bolj porazne. Po zadnjih podatkih, ki so bili objavljeni konec julija letos, je v tržaški pokrajini 289.891 prebivalcev, v tržaški občini pa 258.601 prebivalec. V enem letu se je število prebivalcev v mestu zmanjšalo za 2.683 enot, v šestih letih pa je upadlo kar za 13.000 enot. Negativno demografsko gibanje je po eni strani posledica emigracije mladih ljudi, ki si iščejo kruha v bolj razvitih italijanskih deželah ali v tujini, po drugi strani pa visoke smrtnosti, ki je letos dosegla rekordno stopnjo 14 promile. Že pred tremi leti pa se je razlika med smrtnostjo in rodnostjo dosegla 3 promile. Če bo demografska dinamika ohranila to negativno težnjo (v petletju 1962-66 je bila na primer razlika med smrtnostjo in rodnostjo 1 promile), bo imela tržaška pokrajina čez deset let komaj 268 tisoč prebivalcev, proti 305.000, kolikor jih je imela sredi prejšnjega desetletja.

Še bolj presenetljivi so primerjalni podatki študije, ki jo je pred nedavnim pripravil za deželno odborništvo za proračun in načrtovanje prof. Renato Guarini. Leta 1951 je 18,3 odstotka tržaškega prebivalstva imelo manj kot 15 let, leta 1971 pa jih je bilo komaj 17,7 odstotka in težnja upadanja je odtlej naraščala. Kar zadeva moške je bilo leta 1952 12,1 od sto fantov z manj kot 15 leti starosti in 21,9 od sto moških z več kot 60 leti, medtem ko sta bila pri ženskah odstotka 17,1 oziroma 28,7. Skupno je bilo leta 1951 88 ljudi z več kot 60 leti na 100 mladih z manj kot 15 leti. Dvajset let pozneje se je razmerje povsem spremenilo: na 100 mladih je bilo 159 starih, kar pomeni, da je približno četrtina prebivalstva tržaške pokrajine presegla mejo šestdesetih let, proti deželnemu poprečju 21,1 odstotka in državnemu poprečju 16,6 odstotka.

Današnje stanje je še bolj dramatično: število upokojencev je krepko preseglo 100.000 (samo INPS izplačuje 105.000 pokojnin), v mestu samem živi 40.000 enočlanskih družin in v ogromni večini primerov gre za ostarele ljudi.

Takšna demografska stvarnost Trsta in pokrajine odpira zelo žgočo problematiko, ki je krajevne ustanove in tudi deželo niso upoštevale v zadostni meri, saj si niso dale niti ustreznega zakonskega orodja. O dramatičnem stanju pa dovolj zgovorno priča že en sam podatek: v javnih in zasebnih domovih za ostarele, ki jih je v pokrajini 19, je prostora za 1318 ljudi (od tega 1097 v javnih domovih in 221 v zasebnih, ki so po večini v režiji verskih ustanov). Vzdrževalnina v domovih občinske skrbstvene ustanove ECA, ki je lani znašala 420 tisoč lir na mesec, je letos dosegla približno 550.000 lir. Pripomniti velja tudi, da je vzdrževalnina ECA ena najnižjih.

Življenje v takem domu ni prijetno, še zlasti, ker te ustanove še vedno težijo k zaprtosti in k getizaciji gostov, ne pa k temu, da bi postali odprta socialna struktura, ki bi bila na razpolago s potrebnimi storitvami vsemu prebivalstvu četrti; vsekakor pa se tisti, ki so dobili mesto v teh domovih, imajo za srečne, saj bi bili v nasprotnem primeru prepuščeni sami sebi in brez vsake, tudi minimalne oskrbe.

Zdravstveni konzorcij, ki je po zdravstveni reformi zadolžen za pomoč ostarelim in oslabelim na domu, ima zelo malo osebja, ki ne more biti kos vsem potrebam, prizadevanje centrov za mentalno higieno, ki so v pogledu pomoči starejšim najbolj odprte strukture pa je le kaplja v morju potreb. (vt)

DP in PR o skrbstveni politiki dežele

Svetovalska skupina proletarske demokracije in radikalna stranka sta imeli včeraj zjutraj v palači deželnega sveta tiskovno konferenco, na kateri sta obrazložili lastne poglede na deželni zakon, ki ukinja občinske skrbstvene ustanove ECA. Zakon je deželni svet odobril že pred nekaj meseci, vendar ga je moral vzeti zopet v pretres. Vlada je namreč menila, da je tovrstna zakonodaja v njeni izključni pristojnosti.

Na tiskovni konferenci so svetovalci DP in PR poudarili, da je dežela sicer pristojna za zakonsko ukrepanje na področju skrbstva, kritizirali pa so člen 5 zakona, ki predvideva, da bi po razpustu ECA javne inštitute za skrbstvo in dobrodelne namene IPAB upravljal komisar. Le-tega naj bi imenoval predsednik deželnega odbora. «Tak ukrep — so poudarili — bi pomenil nedvomno korak nazaj na področju skrbstva, saj bi pometel s tisto majhno možnostjo demokratičnega nadzorstva, ki jo sedaj jamči upravni odbor ECA, saj so v tem predstavniki vseh političnih strank, ki so zastopane v občinskem svetu.»

Negativno stališče do člena 5 so zavzeli tudi komunisti, odbornik Renzulli pa je prosil za teden premisleka, tako da svet včeraj ni glasoval o zakonskem osnutku.

Kino

Ariston Zaprto do sobote
Nazionale 16.00—22.15 «Febbre erotica del piacere». Barvni film. Strogo prepovedan mladini pod 18. letom.
Eden 17.00 «Chi vive in quella casa». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ritz Zaprto
Excelsior 16.00 «Una notte d'estate» (Gloria). Buck Henry, Julie Carmen.
Grattacielo 17.00—22.15 «Pippo olimpionico». Walt Disneyev barvni film. Sledi dok. film «Gran Canyon».
Fenice 16.00 «I due superpiedi quasi piatti». Bud Spencer, Terrence Hill. Barvni film.
Mignor 16.00 «Segretarie disposte al piacere». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 14.30—22.00 «Corpi bagnati». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Agente 007 licenza d'uccidere». Barvni film.
Aurora 17.00 «Febbre da cavallo». E. Montesano. Barvni film.
Cristallo 17.00 «Tutto quello che avreste voluto sapere sul sesso, ma non avete mai osato chiedere». W. Allen. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30 «Una coppia perfetta». Paul Dooley, Marta Heflin. Barvni film.
Capitol 17.00 «L'uccello dalle piume di cristallo». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Izleti

Devinsko - nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti priredi v nedeljo, 28. septembra, enodnevni avtobusni izlet na Krk. Vpisujeta Nevenko Gruden in Orlando Žbogar.

SPDT prireja v nedeljo, 21. t.m., avtobusni izlet na Verzegnis (1915 m) v Karnijske Alpe. Izlet je primeren za vse, vpisovanje na ZSŠDI v Ul. sv. Frančiška 20/II.

Združenje Union priredi enodnevni izlet 21. septembra v Baško na otok Krk.

Nadaljuje se še vpisovanje za Beograd.

Vse informacije na sedežu v Ul. Valdirivo 30, telefon 64-459 ob torkih, sredah in petkih od 17. do 19. ure

Društvo slovenskih upokojencev v Italiji sporoča, da bo odhod avtobusa za Žalec in Velenje jutri, 18. t.m., ob 7. uri izpred deželne palače na Trgu Oberdan.

POTOVALNI URAD

«AURORA»

vabi na naslednje izlete in potovanja:

18. - 21. sept. z avtobusom na Rab. Cena 76.000 lir.

21. - 25. sept. z avtobusom na Mali Lošinj. Cena 88.000 lir.

2. - 7. okt. z ladjo in avtobusom vzdolž dalmatinske obale. Cena 175.000 lir.

25. okt. - 1. nov. z letalom v Kijev, Leningrad in Moskvo. Cena 478.000 lir.

16. - 26. nov. z letalom v Peking, Šanghaj in Nanking. Cena 1.150.000 lir.

Vpisovanje in informacije pri potovalnem uradu AURORA, Ul. Cicerone 4, telefon 60-261.

Čestitke

Danes praznuje na Opčinah 90. rojstni dan naša draga mama, babica in prababica MIHELA ŠKERLAVAJ. Še na mnoga leta ter obilo zdravja in veselja ji želijo sin Giulio in hčeri Ivanka ter Nora z družinami. Voščilom se pridružuje družina Purič.

Danes praznuje svoj 90. rojstni dan teta MIHELA ŠKERLAVAJ z Opčin. Obilo zdravja in še na mnoga leta ji voščijo Mario, Pierina in Andrej.

Danes praznuje ADRIJANA JERZOG iz Gropade rojstni dan. Vse najboljše ji želijo nona Olga, stric Aldo, Jožica, Tatjana in Uroš.

Danes slavita 25. obletnico poroke

JUŠTA *in* DRAGO MILIČ

Ob tem pomembnem jubileju jima iskreno čestitata sinova Miloš in Jožko.

Šolske vesti

Osnovna šola F. Venturini v Boljuncu obvešča, da bo začetna šolska maša jutri, 18. t.m., ob 10.30 v župni cerkvi.

Na osnovni šoli Prežihov Voranc v Dolini bo jutri, 18. t.m., reden pouk s pričetkom ob 8. uri. Šolska maša pa bo v petek, 19. t.m., ob 8.30 v župni cerkvi.

Ravnateljstvo srednje šole Fran Levstik - Prosek in Križ sporoča, da bo šolska maja ob začetku novega šolskega leta jutri, 18. sept. ob 8. uri v župni cerkvi na Proseku. Po službi božji naj se dijaki zberejo v šolskih prostorih. V župni cerkvi v Križu bo šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9. uri.

Osnovna šola Karel Širok, Ul. Donadoni, sporoča, da bo šolska maša jutri, 18. t.m. Otroci naj se zberejo pred cerkvijo ob 9.45.

Državni poklicni zavod za industrijo in obrt sporoča, da bo šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9. uri v cerkvi v bližini šolskega poslopja. Dijaki naj se zberejo ob 8.50 v šoli, kjer je na ogled šolski urnik. Pouk se prične 19. t.m. ob 8. uri

Osnovna šola «F. Bevk» Opčine. Šolska maša bo jutri, 18. t.m., ob 9.30.

Srednja šola sv. Cirila in Metoda z oddeljenimi razredi na Katinari sporoča, da se šolsko leto 1980/81 prične jutri, 18. t.m. Šolska maša za učence obeh šol bo ob 9. uri. Učenci naj se zberejo v odgovarjajočih šolah ob 8.30.

Ravnateljstvo srednje šole Simon Gregorčič v Dolini obvešča svoje učence da se prične pouk za šolsko leto 1980/81 jutri, 18. septembra s šolsko mašo, ki bo ob 11. uri v dolinski župni cerkvi. Učenci naj se zberejo pred cerkvijo, po maši pa gredo v šolo, kjer se bodo razporedili po razredih in dobili navodila in urnik.

Šola Glasbene matice Trst obvešča, da bodo izpiti iz teorija solfeggia danes, 17. t.m., dopoldne na šoli.

Osnovna šola Josip Ribičič in srednja šola Ivan Cankar obveščata, da bo začetna šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9. uri v cerkvi sv. Jakoba. Učenci naj se zberejo pred cerkvijo. Po maši bodo šli v šolo, kjer bodo dobili vsa navodila.

Osnovna šola Ivan Grbec iz Škednja javlja, da bo šolska maša jutri, 18. t.m., ob 17. uri.

Osnovna šola Bazoviški junaki in srednja šola F. Erjavec obveščata dijake in starše, da se šolsko leto prične jutri, 18. t.m. Šolska maša za učence obeh šol bo istega dne v rojanski cerkvi ob 10. uri. Učenci naj se zberejo pred cerkvijo, po maši pa bodo na šolah dobili vsa potrebna navodila.

Osnovna šola Oton Župančič - Sv. Ivan: šolska maša bo jutri, 18. t.m., ob 11.45. Zbirališče v šoli ob 11.15.

Osnovna šola F. Milčinski - Katinara: šolska maša bo jutri, 18. t.m., ob 9. uri.

Osnovna šola - Barkovlje: šolska maša bo jutri, 18. t.m., ob 11.30. Zbirališče v šoli ob 11. uri.

Osnovni šoli Domjo in Ivan Trinko Zamejski - Riemanje: šolska maša bo jutri, 18. t.m., ob 10.30 v Riemanjih.

Srednja šola Igo Gruden v Nabrežini sporoča, da bo začetna šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9.30 v župni cerkvi v Nabrežini. Po maši naj se učenci zberejo pred šolo.

Državni znanstveni licej F. Prešeren obvešča, da bo začetna šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9. uri v cerkvi pri Sv. Ivanu. Pouk se prične 19. t.m. ob 8. uri.

Osnovna šola Alojz Gradnik Repentabor obvešča, da bo jutri, 18. t.m., ob 9. uri šolska maša. Po maši naj se učenci zberejo v šoli, kjer bodo dobili potrebna navodila.

Osnovna šola Žavlje-Korošci obvešča, da bo šolska maša jutri, 18. t.m., ob 11. uri v Žavljah.

Osnovna šola Dragotin Kette - Ul. sv. Frančiška, sporoča, da bo šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9. uri pri Sv. Ivanu.

Ravnateljstvo državne srednje šole Srečko Kosovel sporoča, da bo šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9.30 v župni cerkvi na Opčinah. Zbirališče pred cerkvijo. Po maši bodo dijaki odšli v spremstvu profesorjev v šolo, kjer bodo dobili navodila in začasni urnik.

Osnovna šola M. Gregorič pri Sv. Ani sporoča, da bo šolska maša jutri, 18. t.m., ob 9. uri v šolskih prostorih.

Državni trgovski tehnični zavod Žiga Zois in učiteljišče A. M. Slomšek sporočata, da bo šolska maša jutri. 18. t.m., ob 9. uri v cerkvi pri Sv. Ivanu.

Osnovna šola «P. Truhar» — Bazovica, obvešča, da bo šolska maša jutri, 18. septembra, ob 10.45

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

vabi k vpisu v baletno in gledališko šolo za sezono 1980-81

BALETNA ŠOLA

V šolo sprejemajo dosedanje učenke ter kandidate in kandidatke, starejše od 6 let.

GLEDALIŠKA ŠOLA

V šolo so vabljeni vsi dosedanji učenci in tisti kandidati in kandidatke, ki čutijo željo do odrskega ustvarjanja in vzgoje v obvladanju lepe slovenske besede.

Vpisovanje v obe šoli in podrobne informacije ob delavnikih, od 8. do 14. ure, do 20. septembra v upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265.

Razna obvestila

Občina Devin - Nabrežina sporoča, da bo z jutrišnjim dnem spet v veljavi zimski urnik avtobusov, ki vozijo po devinsko - nabrežinski občini, to je na progah 43 in 44.

Prispevki

V počastitev spomina Olge Pertot daruje Ladi Vodopivec 20.000 lir za TPK Sirena.

Namesto cvetja na grob dr. Milana Starca darujejo Mara, Maja in Vesna Sosič 30.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dr. Milana Starca darujeta Justi in Sonja Colja 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Pepke Hrovatin darujejo Ana in Ivan Pertot ter Silvana in Robi Hrovatin 20.000 lir za ŠD Sokol in 20.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na dr. Milana Starca daruje Justina Štubel 25.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob dr. Milana Starca daruje mesnica Puntar (Prosek) 40.000 lir za ŠD Kontovel.

Namesto cvetja na grob Rada Komarja in v spomin na Karla Hrvata, dolgoletnega člana cerkvenega pevskega zbora, darujejo cerkveni pevci 50.000 lir za cerkev v Borštu.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

OSMICO je odprl Robert Pipan — Mavhinje 22/d. Toči pristno belo in črno domačo kapljico.

PRILETNA vdova išče pri Sv. Ivanu enosobno stanovanje. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Stanovanje».

OBČINA Dolina išče uradnika/co za začasno zaposlitev - 90 dni. Starostna doba od 18. do 35. leta. Telefon 228-127, int. 56 od 8. do 14. ure.

UGODNO prodam praktično kolo za špulno navijanje volne in deset primernih špul. Tel. 743-988.

VINOGRAD (1000 kvadratnih metrov) v Grljanu oddam v najem. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Vinograd».

POŠTENI ženi oddam opremljeno sobo na Proseku z možnostjo uporabe kuhinje. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika pod šifro «Poštena».

PRODAM moto-cross aprilia (cc 50) letnik 1979 v dobrem stanju. Telefon 209-561.

PRODAM po ugodni ceni plug št. 14 za traktor, Jarc Jožef, Doberdob, Goriška ulica 13.

OSMICO je odprl Angel (pri Beštjanu) v Križu. Toči belo domače vino.

TRISOBNO stanovanje opremljeno za urade primerno tudi za zdravniško ordinacijo v terezijanskem predelu mesta (nova stavba) dajem v najem. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Uradi».

OSMICO je odprl Alojz Škrk - Salež 33. Toči belo in črno vino.

TEHNIKA za popravilo radio-TV z dokončano vojaščino iščem. Carli, Ul. Rossetti 97, Trst.

RAČUNOVODJO / RAČUNOVODKINJO z dobrim obvladanjem stroke in tujih jezikov iščemo za sodelovanje — lahko samo nekaj ur dnevno. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Novi uradi».

URADNICO, ki pozna več jezikov ali vsaj dobro obvlada slovenščino in srbohrvaščino iščemo — tudi samo za nekaj ur dnevno. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Uvoznik»

IŠČEMO natakarja/co za delo ob nedeljah in praznikih. Obvezno znanje slovenščine. Pojasnila na upravi P.d. v Gorici.

NAPOVEDUJEJO POPREČNO DOBRO LETINO

Trgatev se bo na Goriškem pričela šele proti koncu prihodnjega tedna

Razmeroma dobro so obrodile bele sorte, za 20 do 30 odstotkov manj črnega grozdja - Vinogradniki računajo na suho in sončno vreme

Lani ob tem času je bila trgatev na Goriškem že v polnem teku. Letos pa so se stvari zasukale precej drugače, saj je grozdje pravzaprav šele začelo dobro zoreti. Če se bo nadaljevalo suho in sončno vreme, bodo zgodnje sorte belega grozdja pričeli obirati proti koncu prihodnjega tedna, pravijo v krminski zadružni kleti, kjer se te dni pripravljajo na prevzem znatnih količin kvalitetnega grozdja.

Čeprav je ob začetku poletja kazalo, da bomo po lanski izredni letini tudi letos imeli zelo bogato trgatev, so neugodne vremenske razmere junija in julija v marsičem spremenile take optimistične napovedi. Letina bo torej po dosedanjih ocenah poprečno dobra, tako po količini kakor po kakovosti. To velja predvsem za bele vrste, medtem ko bo pridelek črnih sort za 20 do 30 odstotkov nižji. Točnih podatkov o količini sladkorja v grozdju še ni na razpolago, so nam povedali pri konzorciju za zaščito posoških in briških vin. Te dni šele opravljajo potrebne meritve in bodo prvi podatki na razpolago šele proti koncu tedna. Pač pa velja opozoriti, da ima grozdje letos razmeroma visoko stopnjo kislosti, kar ugodno vpliva na zorenje in obstoj vina. Zaradi razmeroma nizkih temperatur, kolikor se ne bo otoplilo, bo vretje potekalo počasi. Zato strokovnjaki pri konzorciju priporočajo, naj bi trgali predvsem v opoldanskem, oziroma popoldanskem času. Trgatev je za skoraj tri tedne v zamudi v primeri z lanskim letom. Kaj pa cene? Koliko bo veljal kilogram kakovostnega briškega grozdja?

Za zdaj še vsi previdno molčijo, čeprav so se že tudi pojavile govorice o nekakšni krizi, o neprodanih zalogah lanskega pridelka. Koliko so te govorice utemeljene, ali pa sodijo v okvir določene špekulacije, da bi cene grozdja obdržali kar se da nizko?

Proizvodni stroški so se letos povečali za nadaljnjih 15 do 20 odstotkov. Podražila se je nafta, dražja so bila škropiva, zaradi neugodnih vremenskih razmer pa je bilo treba škropiti veliko pogosteje. To so dejstva, ki jih ni treba posebej utemeljevati. Če k temu dodamo še 20-odstotno ali pa še višje razvrednotenje kupne moči denarja, potem bi morale biti odkupne cene grozdja precej višje od lanskih.

Obdržati lanske cene, ne bi bilo pošteno, pravijo v krminski zadružni kleti, kjer smo povpraševali o utemeljenosti govoric o neprodanih zalogah. Slej ko prej gre za poskus špekulacije, menijo. Zaradi lanske nadpoprečno bogate letine je res neprodanega še nekaj pridelka. Ni pa mogoče govoriti o krizi. Vsaj na našem področju ne, ker si kvalitetna bela briška in posoška vina uspešno utirajo pot na domačem, v zadnjem času pa tudi na tujih tržiščih.

Jutri z mašo začetek šolskega leta

Jutri bo začetek šolskega leta s šolsko mašo. Na vseh slovenskih osnovnih šolah na Goriškem naj se otroci zberejo pred šolami ob 8.30. Učenci iz Pevme, ki bodo imeli tudi letos pouk v Gorici, naj se zberejo pred šolo v Pevmi (maša bo v domači cerkvi), enako naj se zberejo pred šolo v Rupi učenci, ki obiskujejo tamkajšnjo šolo. Učenci dveh mestnih šol naj se zberejo pred svojimi šolami v ulicah Brolo in Vittorio Veneto, mašo bodo imeli v cerkvi sv. Ivana.

Dijaki višjih srednjih šol, t.j. liceja, učiteljišča in trgovske bodo imeli mašo v kapeli bivšega semenišča v Ulici Alviano ob 8.45, dijaki nižje srednje šole «Ivan Trinko» pa v isti kapeli ob 10.30.

Kako bo z objavami v Uradnem vestniku dežele

Deželni svetovalci KPI Battello, Zarzenon in Pascolat so te dni vložili v deželnem svetu interpelacijo glede vsebine in objav v Uradnem vestniku dežele. Svetovalci ugotavljajo, da v listu ne objavljajo uredb in drugih predpisov Evropske gospodarske skupnosti, ki posebej ali na splošno zadevajo tudi našo deželo. Mnoge od omenjenih uredb imajo takojšnjo veljavo, težko pa je priti (Uradni vestnik EGS je slabo razširjen) do takojšnje in izčrpne informacije.

Komunistični svetovalci vprašujejo, če namerava deželni odbor pripraviti zakonski osnutek, ki bo v celoti urejeval vprašanje objav v Uradnem vestniku dežele.

Delegacija CGIL je šla v Bratislavo

V Bratislavo, na Češkoslovaško, je odpotovala delegacija goriške delavske zbornice CGIL iz Gorice. Tukajšnji sindikalisti se bodo soočili s tamkajšnjo stvarnostjo še posebej na gospodarskem in socialnem področju. Delavska zbornica v Gorici se s tem v zvezi zahvaljuje tukajšnjim ustanovam, ki so ji dali na razpolago slikovno in dokumentarno gradivo o našem mestu.

Občina Sovodnje in prosvetno društvo Sovodnje vabita v nedeljo, 21. septembra, ob 16. uri na folklorno prireditev. Nastopila bo folklorna skupina iz Smederevske Palanke s spletom srbskih in jugoslovanskih plesov. V nedeljo bosta v gosteh tudi delegaciji občinskih skupščin iz Škofje Loke in Smederevske Palanke. Prireditev bo na ploščadi poleg Kulturnega doma v Sovodnjah.

Vabljeni!

V nedeljo v Gorici tradicionalni pohod

Poročali smo že, da bo v nedeljo, 21. septembra, v Gorici in njeni neposredni okolici 4. mednarodni pohod, ki sodi v okvir goriškega septembra in ki ga prireja Gruppo marciatori Gorizia. Na voljo sta udeležencem dve progi na 10 in 28 kilometrov, zbirališče bo zjutraj na dijaškem lahkoatletskem stadionu na Rojcah, odhod bo ob 9.30. Lahko sodelujejo posamezniki in tudi skupine (najmanj 15 ljudi). Nagrade bodo prejele skupine, ki bodo prišle iz najbolj oddaljenega kraja. Vsi udeleženci bodo ob koncu pohoda dobili spominsko kolajno, na kateri so narisani nekateri goriški mostovi, napisi na kolajni bodo v štirih jezikih, italijanščini, slovenščini, furlanščini in nemščini.

Jutri previdno ravnajte s plinom

Kakor smo že poročali v nedeljski številki, bo družba SNAM, ki dobavlja zemeljski plin goriškemu občinskemu podjetju, jutri izvedla nujna dela na glavnem plinovodu med Vilešem in Gradiščem. Zaradi tega bodo od 9. do 17. ure prekinili dobavo goriškemu plinskemu omrežju.

V tej zvezi goriško občinsko podjetje naproša porabnike, naj jutri varčujejo s plinom, kajti prevelika poraba bi utegnila imeti neljube posledice. V hranilnikih imajo sicer dovolj plina, za premostitev nekajurne prekinitve dobave. Ob preveliki porabi pa bi se utegnile zaloge prehitro izčrpati.

Občinsko podjetje opozarja porabnike na skrajno previdnost, potem ko bodo omrežje ponovno priključili na plinovod. Prekinitev dobave preko glavnega plinovoda je nujna zaradi zamenjave dotrajane cevi, istočasno pa bodo vgradili priključek, oziroma odcep za plinsko omrežje v Gradišču.

● **V petek, 19. septembra, ob 17. uri** bo v prostorih delavske zbornice CGIL delovni sestanek poverjenikov šolskega sindikata CGIL, na katerem bodo razpravljali o sporu z vlado glede delovne pogodbe ter o organizacijskih zadevah.

Izleti

Prosvetno društvo «Danica» Vrh obvešča udeležence izleta v Beograd in Djerdap, da bo odhod z Vrha v soboto, 20. t.m., ob 16.45. Udeleženci naj se zberejo pred gostilnama Pri lovcu in Devetak na Vrhu.

Gledališča

Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici danes, W. Shakespeare: Dva gospoda iz Verone. Ob 11. uri predstava za red BP ter ob 17.30 za red GV C. Obe predstavi bosta v gledališki dvorani v Solkanu.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Villa S. Giusto, Korzo Italija 244, tel. 83 538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna bolnišnice, Ul. Terenziana 26, tel. 44 387.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Susanna Causer, Michela Clocchiatti, Cristina Bazzeu, Franco Guidi, Antonio Milazzo, Filippo Tirelli, Mark Ambrosig, Julian Cantarutti, Enrico Fedel, Francesca Buzzulini, Francesco Lenarduzzi, Jasmin Kocjančič, Lara Olivier, Linda Marassi, Fabio Rizzatti, Daniela Zbogar.

SMRTI: 67-letni upokojenec Umberto Zitteri, 82-letna gospodinja Pierina Pintar vd. Bregant, 67-letni upokojenec Pietro Pian, 74-letni upokojenec Jožef Budal, 69-letni trgovec Lodovico Tronkar, 78-letna upokojenka Rosa Lazzarin vd. Buosi, 77-letni Carlo Ragisa, 73-letna gospodinja Emma Belli, 26-letni vajenec Giuseppe Komel, 69-letni upokojenec Mario Furlan.

POROKE: trgovec Giordano Riaviz in uslužbenka Tiziana Goruppi, delavec Enzo Altran in prodajalka Anna Zomer, mehanični izvedenec Emilio Carelli in delavka Mirella Zeffer.

OKLICI: soboslikar Luigi Grusovin in bolničarka Anna Cauzer, policijski stražnik Alfeo Radda in računovodkinja Emanuela Soppelsa, prof. Giorgio Devetag in študentka Mariarita Bradaschia.

Ob izgubi dragega očeta Milkota izreka iskreno sožalje sodelavcu Karlu in družini kolektiv Agroforest Gorica.

ŠD «Juventina» izreka sožalje nogometašu Karlu Miklušu ob izgubi dragega očeta

Domača problematika v «Studi goriziani»

Tudi v zadnji številki revije «Studi goriziani», ki jo izdaja goriška državna biblioteka dvakrat letno, najdemo precej člankov in razprav o goriški preteklosti in tudi o sodobnih problemih. Ni sicer že nekaj let več v reviji razprav s pretežno zgodovinsko vsebino. To najbrž iz preprostega razloga ker ni več tiste skupine ljudi, ki je tudi v sodelovanju, oziroma tekmovanju med seboj, preučevala našo zgodovinsko preteklost. Zaradi tega najdemo vedno več razprav o likovni umetnosti ter takih razprav, ki preučujejo sodobno dogajanje.

Vsebina zadnje številke je zelo pestra. Angelo De Nicola objavlja originalni latinski tekst in italijanski prevod dveh pesniških stvaritev, ki govorita o hunskem napadu na Oglej v petem stoletju in razdejanju mesta.

Mladi raziskovalec Giovanni Delli Zotti, ki sodeluje s tukajšnjim mednarodnim sociološkim inštitutom, je objavil članek z naslovom «Gorizia e l'ambiente internazionale» v katerem najdemo zanimive podatke o najrazličnejših stikih med Gorico in pokrajino ter sosednimi deželami, Slovenijo na prvem mestu. Preučil je podatke o teh stikih na kulturni, politični, gospodarski in splošni ravni v vsakem tretjem letu od 1957 dalje. Preučil je podatke v kroniki enega izmed tukajšnjih dnevnikov in sicer v Messaggeru Venetu. V razpravi je povedano zakaj se je lotil podatkov, ki so v tem časopisu, meneč da ima ta največ povezave z deželno realnostjo. Sicer so potem v razpravi objavljeni podatki za več ali manj ista leta, ki so povzeti iz študije E. Sussija v kroniki Primorskega dnevnika. Delli Zotti je prav napravil, da je vzel v pretres tudi podatke iz Primorskega dnevnika, vendar menimo, da bi bila za preučevanje tega pojava tako v goriškem merilu kot še bolj v pokrajinskem nujno pregledati bolj strani kronike Piccola kot Messaggera Veneta. Prvi ima dopisnike v vseh občinah pokrajine in te podatke objavlja na treh straneh (nekoč samo na dveh), medtem ko se Messaggero Veneto v glavnem omejuje na kroniko mesta Gorice. Podatki za italijansko področje ne morejo biti torej objektivni. Vsekakor povzemamo iz podatkov, da se je število takih mednarodnih stikov med Gorico in drugimi deželami večalo iz leta v leto. V glavnem gre za stike s Slovenijo, daleč zadaj so stiki s Koroško in Hrvatsko, medtem ko je stikov z drugimi državami manj. Naj sicer pripomnimo tudi, da so naša slovenska društva imela precej stikov s sorodnimi društvi v Sloveniji tudi pred letom 1956, ko se začenja preučevanje in da je povečanje stikov v zadnjih letih rezultat olajšanih prehodov meje in ne «posledica povečanega čuta etnične pripadnosti slovenske narodnostne skupnosti» kot je napisano v razpravi. Ta čut smo Slovenci imeli vedno in povsod, nismo čakali na to v zadnjih letih.

Antonietta Mareschi objavlja svoje misli o 9. tednu oglejskih študij in razprav. Izpod peresa Fulvia Monaia pa je razprava o skupini umetnikov, ki je delovala v Gorici v začetku dvajsetih let. Bila je to skupina slovenskih in italijanskih umetnikov, ki se je v kasnejših letih tudi uveljavila. Vanjo sodijo slikarji Lojze Špacapan, Veno Pilon, Vittorio Bolaffio, Italico Brass, Rodolfo Battig-Melius, Gino De Finetti, Edoardo Del Neri, Sergio Sergi, glasbenik Marij Kogoj, nekateri arhitekti in drugi ljubitelji umetnosti. O nekaterih aspektih cerkvenega slikarstva v Furlaniji piše Sergio Tavano, o metodoloških vprašanjih okrog zgodovinske raziskave v Furlaniji pa piše Fulvio Salimbeni.

Sledijo bibliografske pesti o nekaterih knjigah, v katerih je govora o goriški problematiki. Naj tu omenimo spis prof. Milka Renerja o šesti številki Goriškega letnika.

m. w.

Brez stražnikov pred bankami

Zapriseženi stražniki, ki jih običajno vidimo oborožene na straži pred bankami in ki vršijo tudi nočno varnostno službo, so v ponedeljek in včeraj stavkali. Sindikat FULCTA obvešča, da je bila stavka skoro popolna saj so pri podjetju «Vigili giurati isontini» stavkali v ponedeljek in včeraj vsi uslužbenci; pri podjetju «Associazione combattenti e reduci» pa v ponedeljek niso stavkali, po skupščini, ki je bila v ponedeljek popoldne, pa so včeraj v stavki sodelovali 70-odstotno. Sindikat pravi, da so v tem podjetju, oziroma bojevniškem združenju, izvedli močan pritisk na stražnike, da ne bi stavkali.

Sindikat zahteva povišek plače v znesku 65.000 lir. V tej vsoti so všteti dodatki za nočno službo, za menzo, za nakup samokresa (tega si morajo stražniki kupiti sami). Podjetja pa nudijo samo 18.000 lir. Ker doslej ni bilo uspeha v pogajanjih, se zdi, da pride v nedeljo in ponedeljek do druge dvodnevne stavke.

V TRŽIČU

Nadaljuje se razčlenjena stavka šoferjev avtobusov

Tudi danes bo na tržiškem področju vrsta razčlenjenih stavk šoferjev medobčinskega konzorcija za prevoze. Stavke trajajo že od prejšnjega tedna, zaključile pa se bodo predvidoma v soboto. V okviru današnje stavke bodo uslužbenci od 10. do 11. ure priredili po tržiških ulicah javno manifestacijo.

Prekinitve dela bodo danes izvedli na naslednjih progah: št. 1 od 7. do 8. ure, št. 2 od 8.25 do 9.25 in od 17.45 do 18.45, št. 4 od 17.45 do 18.45, št. 7 od 19.30 do 20.30, proga za ladjedelnico, od 4.45 do 5.45, proga za Pieris od 17. do 18. ure, proga za Pieris (direktna) od 17. do 18. ure.

V Gorici vsedržavno prvenstvo v biljardu

V Gorici bo od petka, 19. t.m., do nedelje, 21. t.m., 2. vsedržavno prvenstvo v biljardu. Na tekmovanju, ki bo istočasno veljalo za 1. trofejo «Città di Gorizia», bo sodelovalo 128 parov, drugokategornikov in amaterjev, ki so včlanjeni v vsedržavno zvezo ljubiteljev športnega biljarda. Tekmovali bodo v eni izmed številnih iger z biljardom in sicer v balinanju (boccette). Prvenstvo bo v veliki dvorani UGG. Tekmovanja se bodo pričela v petek, ob 14. uri in se nadaljevala v soboto ves dan. Finalna srečanja bodo na sporedu v nedeljo, ob 10. in ob 16. uri.

Suplenti morajo nemudoma javiti svoj točni naslov

Na oglasni deski šolskega skrbništva so objavljene dokončne lestvice suplentov na slovenskih in italijanskih osnovnih šolah na Goriškem. Lestvice veljajo za dveletje 1980-1982. Lestvice bodo na ogled do 31. januarja 1981. Zainteresirani kandidati, ki so na lestvicah, morajo javiti posameznim didaktičnim ravnateljem svoje stalno bivališče do danes.

Drevi občinski svet v Sovodnjah

Na tretji seji po izvolitvi, se bo drevi sestal sovodenjski občinski svet. Tudi tokrat bo tekla razprava o imenovanju občinskih predstavnikov v razne ustanove ter o imenovanju občinske nadzorne komisije za knjižnico. Poleg tega bodo razpravljali še o razpisu natečaja za mesto občinskega delavca ter o prevozu šoloobveznih otrok v šolskem letu 1980/81.

Seja bo ob 19. uri.

● **Danes** ob 20.30 se bodo na skupščini sestali člani goriškega društva ljubiteljev peš hoje GMG ter se pomenili o zadnjih pripravah na nedeljsko mednarodno prireditev.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «Pollice d'acciaio». Prepovedan mladini pod 14. letom.
CORSO 17.00—22.00 «La supplente va in città». C. Villani in F. Mulè. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.00—22.00 «Eros love». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Ultima isola del piacere».
PRINCIPE Danes zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Nemi šaolin». Hongkonški film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Skrivnost švicarske banke». Ameriški film.
DESKLE 19.30 «Osmi potnik». Ameriški film.

OB KONCU GLAVNE TURISTIČNE SEZONE

Gradeški gostinci zadovoljni z obiskom domačih in tujih gostov

Bilo jih je za okrog 11 odstotkov več kakor lani — Čas bivanja za domače goste letos v poprečju krajši

V prvih osmih mesecih letos je v Gradežu letovalo skupaj 114.631 domačih in tujih gostov, ali za približno 12 tisoč več kakor v istem obdobju lani. Prvi obračun ob koncu glavne turistične sezone je torej zelo ugoden. Posebno, če upoštevamo, da je bilo lani, tako po številu gostov, kakor po številu nočitev, rekordno leto. Domačih gostov je bilo letos (podatki se nanašajo zmeraj na prvih osem mesecev) za 6.308 več, (v odstotkih 11,14), tujih pa 5.595 (v odstotkih 12,14). Glede števila domačih in tujih gostov se torej v Gradežu nikakor ne morejo pritoževati, rahlo neugoden pa je obračun glede poprečne dolžine bivanja. Tuji gostje so se sicer v poprečju letos zadržali v Gradežu dalj časa, nasproten pojav pa so zabeležili pri domačih gostih. Morda je na to vplivalo neugodno vreme na začetku poletja? Najbrž ne. Prej bi rekli, da je to odraz zmanjšane kupne moči lire, skratka, oblika prisilnega varčevanja. V tej zvezi se nam zdi zanimiv podatek, da se je najbolj skrajšal (za nad 13 odstotkov) čas bivanja v zasebnih sobah in apartmajih. Glavna turistična sezona je za letos v glavnem že minila. Kljub temu pa je bilo v prvi polovici septembra v Gradežu (tudi zaradi ugodnega vremena), nadpoprečno živahno, kar se bo nedvomno poznalo pri končnem obračunu. Tudi te dni je v Gradežu še zmeraj precej, zlasti tujih gostov, računati pa je treba še s tako imenovanim «strokovnim» turizmom. Čas različnih posvetov, kongresov in zborovanj se pravzaprav šele začenja. Prav ta oblika turizma pa pomeni v gradeškem gospodarstvu pomembno postavko.

Liberalci in avtoprevozništvo ob meji

Pred nekaj dnevi je bil v Gorici liberalni evropski poslanec Enzo Bettiza. Prvaki tukajšnje liberalne stranke so ga soočili ponovno z vprašanjem, ki tare tukajšnje avtoprevoznike, ki ne morejo, zaradi znanih gospodarskih restrikcijskih ukrepov, dobiti naročil za vožnje blaga v Jugoslavijo s strani jugoslovanskih špediterskih podjetij. Posl. Bettiza je v svojstvu predsednika komisije za gospodarsko sodelovanje med Evropsko gospodarsko skupnostjo in SFRJ že imel stike v Beogradu v zvezi s tem vprašanjem. Goriški liberalci so mu ob priliki obiska izročili obširen dokument o tem vprašanju. Zavzemajo se, da bi se stvar prijateljsko uredila in da ne bi prišlo do nekoristnih polemik na goriški meji.

ZIMSKI URNIK MEDKRAJEVNIH AVTOBUSOV

V ponedeljek, 15. septembra, je stopil v veljavo zimski urnik medkrajevnih avtobusov APT. Do sprememb je prišlo na sledečih progah:

GORICA - GRADIŠČE, odhodi iz Gorice (delavniki): 5.00(*), 6.35, 6.40, 7.4' (**), 7.25, 7.45, 7.50, 8.00, 9.45, 10.30, 11.30, 11.45, 12.15, 12.45, 13.45, 14.30, 16.00, 17.15, 17.30, 18.30, 19.15, 20.00; **ob praznikih:** 7.45, 8.15, 12.30, 13.30, 15.00, 17.15, 18.00, 19.00, 19.30.

Odhodi iz Gradišča (delavniki): 7.00, 7.20, 7.25, 7.49, 7.50, 8.50, 9.00, 9.20, 10.15, 11.20, 13.00, 13.20, 14.04, 14.05, 14.20, 14.50 (*), 15.14, 16.15, 17.55, 18.45, 18.50, 19.35, 20.05, 22.50 (*); **ob praznikih:** 7.49, 9.20, 13.04, 13.35, 14.05, 16.20, 18.49, 19.20, 20.30.

(*) vozi od ponedeljka do petka samo v dnevih ko obratuje tržiška ladjedelnica;

(**) vozi od ponedeljka do petka — ob sobotah samo, ko je pouk v šolah.

GORICA - GRADEŽ, odhodi iz Gorice (ob delavnikih): 6.40, 7.50, 11.45, 13.45, 18.30; **ob praznikih:** 8.15, 13.30, 19.30.

Odhodi iz Gradeža (ob delavnikih): 6.35, 7.00, 8.15, 12.15, 13.15, 18.00; **ob praznikih:** 7.00, 12.15, 18.00.

GORICA - DOBERDOB - TRŽIČ, odhodi iz Gorice (ob delavnikih): 6.50, 13.45, 19.10; **ob praznikih:** 14.30, 18.50.

Odhodi iz Tržiča (ob delavnikih): 7.30, 13.00, 17.35 (*); **ob praznikih:** 14.50, 19.10.

(*) ne vozi ob sobotah.

GORICA - KRMIN - ČEDAD, odhodi iz Gorice (ob delavnikih): 7.45, 12.15, 13.45 (*), 17.20; **ob praznikih:** 19.50.

Odhodi iz Čedada (ob delavnikih): 7.00 (*), 8.00, 12.05, 13.40; **ob praznikih:** 12.45.

(*) v veljavi od 18. t.m., samo v dnevih, ko je pouk.

GORICA - OSLAVJE - ŠTEVERJAN - GORICA (v veljavi od 29. t.m.), odhodi iz Gorice (ob delavnikih): 6.50, 10.00, 19.15; **ob praznikih:** 13.40, 16.50, 19.50.

GORICA - GROJNA - ŠTEVERJAN - GORICA (od 29. t.m. dalje, samo ob delavnikih), odhodi iz Gorice: 7.30, 12.45, 13.45, 18.20.

GORICA - MARIANO - KRMIN - GORICA (samo ob delavnikih), odhoda iz Gorice: 6.50 in 13.00.

Od 18. t.m. bodo avtobusi zopet vozili na progi **PIERIS - TRŽIČ - GORICA - ČEDAD (samo ob delavnikih), odhoda iz Pierisa:** 6.50 in 16.30. **Odhoda iz Čedada:** 13.00 in 18.00. S 15. septembrom je stopil v veljavo zimski urnik tudi na progah GRADEŽ - OGLEJ - TRŽIČ - TRST in GRADEŽ - FOSSALON - TRŽIČ. Na vseh ostalih progah ostane urnik nespremenjen.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 17. septembra FRANČIŠKA

Sonce vzide ob 6.46 in zatone ob 19.13 — Dolžina dneva 12.27 — Luna vzide ob 14.16 in zatone ob 23.47.

Jutri, ČETRTEK, 18. septembra IRENA

Vreme včeraj: ob 13. uri 24 stopinj, zračni tlak 1021,4 mb narašča, veter 12 km na uro severovzhodnik, vlaga 46-odstotna, nebo jasno, morje malo razgibano, temperatura morja 20,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Nastja Milli, Arianna Tonsa Ambra Petroni, Piero Ramponi, Chiara Ronchini.

UMRLI SO: 74-letna Olga Pertot vd. Datodi, 88-letna Antonia Santulin vd. Bonmarco, 79-letni Antonio Hrovatin, 71-letni Vittorio Apollonio, 76-letna Nazaria Stepancich vd. Pecchiari, 12 ur star Davide Luce, 75-letna Maria Zeriali, 69-letni Carlo Pastrone, 77-letna Anna Gianmasi vd. Micol, 87-letna Eugenia Biscak vd. Pelizon, 85-letna Carmela Rauber vd. Balzari, 79-letna Giulia De Lorenzi vd. Muran, 67-letni Tiberio Appel, 95-letna Rosa Gante vd. Garofoli, 90-letna Giovanna Miklaucic, 60-letni Giovanni Volpi, 77-letni Francesco Caglevic, 80-letna Amalia Vrabec vd. Žerjal, 76-letni Arturo Legat, 88-letna Anna Maria Ghersini vd. Linzi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44; Ul. Severo 112; Ul. Baiamonti 50.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Oriani; Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani; Trg Venezia 2.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732627; predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure tel. 68441

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228 124, Bazovica tel. 226 165; Opčine: tel. 211 001. Prosek: tel. 225 141; Božje polje Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209 197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-446

16. 9. 1980

Ameriški dolar	844.—
Funt šterling	2015.—
Irski funt šterling	1780.—
Švicarski frank	513.—
Francoski frank	201.—
Belgijski frank	28.—
Nemška marka	473.—
Avstrijski šiling	66,50
Kanadski dolar	720.—
Holandski florint	432.—
Danska krona	147.—
Švedska krona	199.—
Norveška krona	170.—
Drahma	17.—
Mali dinar	27,50
Veliki dinar	27,50

MENJALNICA vseh tujih valut

AVTOMOBIL IN ČLOVEK

Piše: I. FISCHER, V. TAVČAR

POMEMBNA NOVOST V EVROPSKI AVTOMOBILSKI INDUSTRIJI

Sporazum med Fiatom in Peugeotom o načrtovanju avantgardnega motorja

TURIN — Turinska avtomobilska hiša Fiat in francoski konern Peugeot sta v ponedeljek podpisala dogovor o skupnem načrtovanju novega motorja. Glavna značilnost motorja bo tehnološko avantgardna zasnova, ki bo omogočila skromno porabo goriva.

Sporazum med francosko in italijansko hišo vnaša pomembno novost v evropsko avtomobilsko industrijo, saj je to korak k sodelovanju med družbami in pot, ki lahko edina omogoči izhod iz sedanje hude krize. Po prvih študijah in raziskavah o tehnični uresničljivosti motorja govorijo o možnosti proizvodnje milijona enot letno. Bistvena značilnost motorja, ki naj bi imel od 1,000 do 1.500-kubičnih centimetrov gibne prostornine, bo nedvomno skromna poraba goriva. Ker je načrt šele v povojih, je preuranjeno tvegati točnejše napovedi, govori pa se vsekakor o do 25-odstotnem prihranku v primerjavi s sedanjimi pogonskimi enotami. Če bo cilj dosežen, bo Fiatov in Peugeotov motor res «motor osemdesetih let». Ker je poprečna življenjska doba motorja približno 20 let, pa naj bi ga proizvajali tja do leta 2.000.

Cilj, ki sta si ga zadali hiši, je zelo ambiciozen in zahteven ter bo zahteval veliko študijev in poizkusov, računajo pa vsekakor, da bo nova pogonska enota v proizvodnji čez štiri ali pet let. Namenjena bo predvsem vozilom nižjega srednjega in nižjega razreda obeh hiš. Naj omenimo, da pri Fiatu v zadnjem času preizkušajo tudi nove sisteme prenosa moči, ki naj bi jamčili precejšen prihranek energije. O teh sistemih se zaenkrat ne ve nič točnega, najbrž pa gre za nove samodejne brezstopenjske menjalnike, ki so izpopolnitev Volvovih variomatic. Največja novost je uvedba jeklenih jermenov namesto dosedanjih gumijastih, kar jamči menjalnikom boljšo prožnost predvsem pa sposobnost prenašati večje moči.

Proizvodnja milijona motorjev na leto pomeni zaposlitev za nekaj tisoč delavcev. Vprašanje pa je, ali bosta hiši zgradili tovarno za proizvodnjo motorjev v Italiji ali v Franciji. Glede na krizo, ki pesti avtomobilski industriji obeh držav, in glede na brezposelnost je verjeti, da se bosta obe državi potegovali za tovarno in da bosta v pogajanja posegli poleg obeh hiš tudi vladi.

WALMOTOR
TRST
Ul. Carpison 6
tel. 761801
PRODAJA
TEHNIČNA POMOČ
REZERVNI DELI
HONDA RENAULT
ob sobotah odprto

PLINSKE NAPRAVE ZA AVTOMOBILE
BEDINI — TARTARINI — LANDI — LOVATO
Prodaja in montiranje plinskih naprav za vse avtomobile po NAJBOLJ UGODNIH CENAH — ročne in električne črpalke za polnjenje plina — hermetične zaščite za 101 in za osebne avtomobile karavan.
A. M. A. R.
UL. DEL BOSCO 6 — TRST — TEL. 741946
nadomestni in dodatni deli za vse avtomobile
avtoradio mono in stereo tehnike vseh znamk

Talbotove novosti

Na pariškem avtomobilskem salonu bo Talbot, ki sodi v koncern Peugeot, predstavil javnosti svojo novo limuzino višjega srednjega razreda C 9. Gre za limuzino, ki bo nadomestila zastarelo 2 L in ki bo sicer sodobna po slogu, vendar s povsem klasično zasnovo z motorjem spredaj in pogonom na zadnjih kolesih.

Po zunanjih merah bo sodila v poprečje razreda z dolžino okrog 4,60 metra in širino 1,80 metra. Vgrajevali bodo tri različne motorje: dvolitrskega, ki že poganja citroene CX in peugeote 505, 2,200-kubične, ki pa bodo najbrž namenjeni le francoskemu tržišču, in 2.600-kubične, ki že poganjajo peugeote 604 in renaulte 30. Kupec bo nadalje lahko izbiral med petstopenjskim in samodejnim menjalnikom, ter raznimi stopnjami dodelanosti. Francoskim kupcem bo avto na razpolago v začetku prihodnjega leta, v Italiji pa bo naprodaj nekaj mesecev pozneje. Po limuzini 2 L bo v Talbotovi hiši šla v pokoj tudi bageera, ki jo proizvajajo v sodelovanju z Matro. Kupe s tremi sedeži bo nadomestila «murena», ki se ne bo veliko razlikovala od prejšnje po zasnovi: motor bo v sredi s pogonom na zadnjih kolesih, karoserija bo iz plastične mase, imela bo tri sedeže. Avto pa bo bolj aerodinamičen in bo razpolagal z novimi motorji in sicer s 1.600-kubičnim, ki poganja talbot 1510 in kateremu bodo dodali ščepec športnega popra, ter z 2.200-kubičnim, ki naj bi premogel 115 konjskih sil. V Franciji bo novi kupe stal od 11 do 12 milijonov lir.

NOVOST PRI CADILLACU

Motor s spremenljivo gibno prostornino

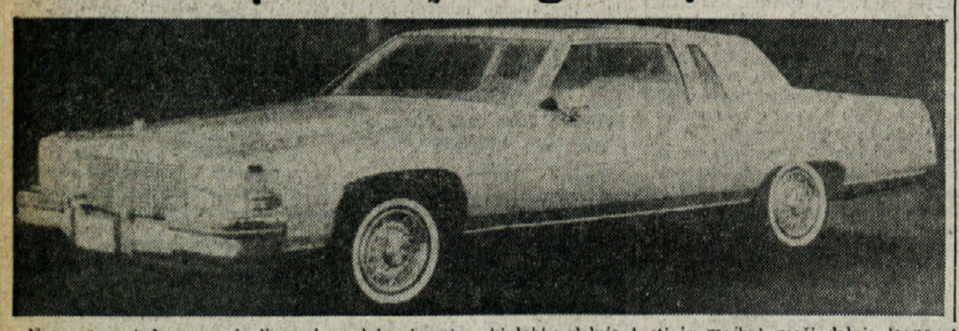

Na prvi pogled se gornja limuzina ne razlikuje od običajnih ameriških «križark»: po svojih razsežnostih znatno prekaša tudi velike evropske avtomobile, je težka, okorna in prepolna raznih okraskov, ki pokvarijo z itak ne preveč posrečeni styling. Pomembna novost pa je srce Cadillacove «križarke», saj gre za povsem nov modularni motor, ki lahko deluje s štirimi, šestimi ali osmimi bati, odvisno pač od moči, ki jo zahteva voznik. Dosežek, ki nedvomno predstavlja korak naprej v varčevanju z gorivom, so ameriški inženirji dosegli z uvedbo elektronike: elektronski sistem, ki vodi sistem vbrizgavanja goriva, krmari tudi ventile: pri majhni hitrosti in majhni moči deluje le polovica motorja, ker elektronski krmarni sistem ne odpira sesalnih ventilov; ko je potrebna velika moč, ki naj jamči velike pospeške, pa deluje vseh osem batov.

Novi motor, ki je še v preizkusni fazi, bodo serijsko vgrajevali v vse Cadillacove limuzine čez eno leto.

TI IN MORJE

Piše: VOJKO COLJA

Jugoslovanski «day cruiser»

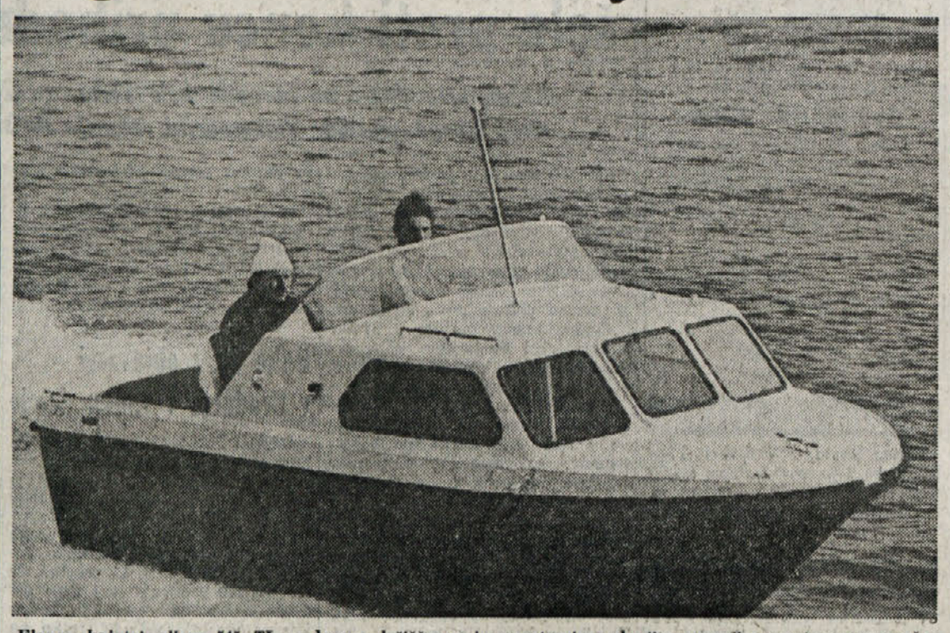

Elanov kajutni gliser 545 TL z dvema ležiščema in prostornim odprtim zunanjim prostorom omogoča večdnevna obalna potovanja

LEPOTICA JUGOSLOVANSKE NAVTIČNE REKREACIJSKE INDUSTRIJE

Elanova družinska jadrnica S 707

7,63 metra dolga jahta se že uvršča med visokomorske jadrnice

Do sedaj smo vam predstavili predvsem taka plovila begunjske tovarne Elan, ki so namenjena širšemu krogu ljubiteljev morja; danes pa vam bomo opisali lepotico jugoslovanske navtične rekreacijske industrije, družinsko jadrnico S 707. To je že prava jahta, ki je dostopna le redkim izbrancem, saj stane pri nas kar 17 milijonov lir brez davka na povečano vrednost IVA. V Begunjah so si s to jadrnico obetali precejšnje poslovne uspehe in res so do sedaj vse jadrnice sproti brez problemov prodajali. Le letos se je nekoliko zataknilo. Z vsoto, ki jo je treba odšteti, marsikdo raje začne graditi vikendico ob morju, svoje pomorske strasti pa nadomesti z manjšim čolnom. Kljub temu pa so v Elanovem obratu optimisti. Obdobje «suhih krav» bo že šlo mimo, saj računajo, da je na jugoslovanskem trgu še vedno dovolj potencialnih kupcev za tako drago, a obenem vrhunsko jadrnico. V evropskem merilu je cena precej konkurenčna, le na italijansko tržišče s težavo prodira iz enostavnega razloga, ker je treba imeti za njeno upravljanje pomorski izpit. Če bodo v Italiji spremenili zakonodajo, pritiski s strani italijanskih proizvajalcev so precejšnji, bomo S 707 zasledili tudi v našem zalivu.

Sedaj pa kar nekaj tehničnih podatkov. Izdelana je podobno kot vsa Elanova plovila iz poliestrske smole, ojačene s steklenimi vlakni. Dolga je 7,63 metra, v najširšem delu pa meri 2,79 metra, stojna višina je 1,75, kar je morda za družinsko jadrnico takih razsežnosti premalo, a dokazuje, da so načrtovalci mislili predvsem na plovne sposobnosti plovila. Vseeno pa niso pozabili na udobje, saj v njej lahko udobno za daljše obdobje živi kar 5 oseb. Smotrna notranja ureditev s kuhinjo, sanitarnim prostorom, jedilnim kotom in seveda petimi ležišči ter rezervoarjem za pitno vodo omogoča tudi daljša križarjenja tako ob obali kot na visokem morju. Pri priobalni plovbi pa moramo biti nekoliko previdni, saj znaša ugrez kar 1,47 metra. Jadrnica ima namreč 720 kilogramov težko balastno kobilico, plovilo pa brez motorja tehta 1.850 kilogramov, kar je ponoven dokaz, da proizvajalec ni skoparil z materialom. Višina jambora znaša 9,5 metra, deblo ali boom pa 2,90 metra. Površina glavnega jadra znaša 11,1 kvadratnega metra, za ostala jadra pa so podatki naslednji: genoa 21,7 kvadratnega metra, flok (prečka) 15,1 kvadratnega metra in špinaker 46,7 kvadratnega metra. Kot zadnje naj omenimo maksimalno teoretično hitrost jadrnice. Podatek lahko izračunate kar sami, če kvadratni koren dolžine vodne linije pomnožite z 2,54. V našem primeru je dolžina vodne linije 6,32 metra, maksimalna hitrost elanove družinske jadrnice S 707 znaša torej nekaj več kot 6 vozlov, skoraj 12 kilometrov na uro.

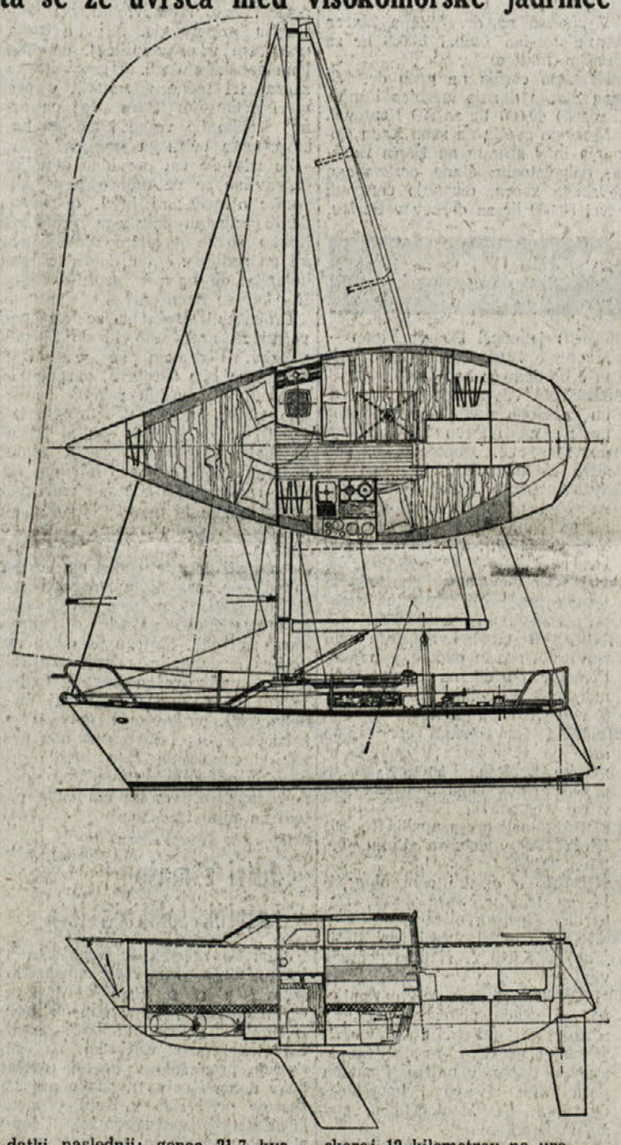

Po vsem tem je popolnoma razumljivo, da je S 707 namenjena ozkemu krogu počitniških kapitanov, ki imajo dovolj pod palcem in imajo tudi dovolj poguma za tako enkratno življenjsko investicijo. Pomisliti je namreč treba, da bi z motorjem in vso varnostno opremo, ki jo predpisuje italijanski zakon, pri nas Elanova jadrnica stala nekaj več kot 20 milijonov lir.

VESTI S KOPRSKEGA

Asfaltirane poti pri Lokvi

Vaščani Lokve in okolice so v nedeljo slovesno proslavili še en pomemben uspeh pri komunalni ureditvi vasi. S samoprispevkom in s številnimi delovnimi akcijami so v nekaj mesecih asfaltirali 37 tisoč kvadratnih metrov vaških poti. Že prej pa so s pomočjo enot JLA uredili vodovod in telefonsko napeljavo.

Oktobra bodo «Kosmačevi dnevi»

Na pobudo obalnega slavističnega društva bodo od tretjega do sedemnajstega oktobra letos na obali organizirali Kosmačeve dneve, po svečene nedavno umrlemu pisatelju Cirilu Kosmaču. V Piranu bodo po pisatelju poimenovali osnovno šolo, v mestni galeriji pa organizirali razstavo njegovih knjižnih del in dokumentarnega gradiva. V obalnih kinematografih bodo predvajali tri filme, ki so jih posneli po Kosmačevih romanih in novelah, založba Lipa pa bo izdala Zidarjev roman, ki je pretežno posvečen liku pokojnega pisatelja. Kosmačevi dnevi naj bi postali tradicionalni.

L. O.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Zaradi stavke, ki jo je napovedal sindikat odrskih in drugih umetnikov, bo italijanska televizija danes oddajala na vseh treh mrežah isti program. Predvidene oddaje so:

17.00 Skoraj po naključju, glasbena oddaja
18.00 Mazinga «Z»
18.20 Zgodbe starega Zahoda - TV film
19.10 Astro robo
20.15 Svetlolasa venera, film z Marlene Dietrich, režija Joseph von Sterenberg
21.45 Nad vrsticami
22.15 Moški v zeleni obleki, film z Nasstjo Kinski, režija Wolfang Petersen

Televizijski dnevniki bodo na vseh treh mrežah ob običajnih urnikih vendar v skrčeni obliki

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

16.55 Nogomet za pokal UEFA: Dinamo — Napredak
18.50 Velike razstave, dok. oddaja
19.15 Jesenska serenada
19.45 Obzornik
20.00 Ne prezrite
20.30 TV DNEVNIK
21.00 Film tedna: Bolnišnica preobrazbe, poljski film
22.40 V znamenju
22.55 Glasbeni magazin

Koper

17.30 Glasbena oddaja
18.00 Film
19.40 Stičišče
20.00 Dve minuti Risanke
20.10 Aktualna tema
20.30 Iz policijskih arhivov — film
22.00 TV DNEVNIK
22.15 Nogomet: Evropsko prvenstvo

Zagreb

18.45 Sezamova ulica
19.15 Zen, kratkorepa opica, dok. film
19.45 Glasbeni amaterji
23.30 Dokumentarni film

ŠVICA

19.00 Poletni programi za mladino
20.05 Dokumentarni film
21.45 Tajski običaji — dok.

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Otroški kotiček; 9.20 Utrinki iz operet in glasbene skice; 10.10 Radijski koncert simfonične glasbe; 11.00 Jug. lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 «Pod Matajurjan», posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Radi smo jih poslušali; 14.30 Roman v nadaljevanjih, 2. del; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 16.00 Svoboda je terapevtična (ponovitev); 16.30 Orkestri in zbori; 17.10 Klasični album: Baletna glasba; 18.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji (ponovitev); 18.30 Jazz na koncertnem odru.

KOPER

(Italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 8.00 Glasba za dobro jutro; 9.00 Štirje koraki; 9.15 15 minut z Gli Alunni del Sole; 10.00 Z nami je. . .; 10.40 Mozaik, glasba in nasveti; 11.10 Otroški kotiček; 11.32 Kim, svet mladih; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Prijetno popoldne; 14.33 Izbrali za vas; 15.00 Iz Rima z zanimanjem in simpatijo; 15.15 Mala diskoteka; 15.33 Glasba; 15.45 Z nami je. . .; 16.00 Na svežem zraku; 16.45 Dalmacija in njene pesmi; 17.00 Orkester Dick Hyman; 17.32 Crash; 17.55 Pismo iz. . .; 18.00 Vrtiljak jugoslovanskih motivov; 19.15 Orkester in zbor Wayne Henderson; 19.32 Grožnjan 80.

KOPER

(Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.30, 15.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 7.05 Jutranji blok; 7.37 Kinospored; 8.15 Najava sporeda; 14.05 Zapojmo pesem: spored mladinske zborovske glasbe; 14.40 Melodije na tekočem traku; 15.00 To smo mi - glasbena oddaja za mlade; 15.37 Glasbeni notes, objave in reklame; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Po samoupravni poti; 17.10 Vaš telefon, naš mikrofon in narodnozabavna melodija na vaš telefonski klic - 25-888; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Zabavna glasba, objave in reklame.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranje prebujanje; 7.15 Ulica Asiago Tenda; 9.00 Radio anch'io, glasbeni program, 11.00 Jutranji variete; 12.03 Vi in jaz, glasbeno - govorni program; 15.03 Rally; 15.30 Popoldanska srečanja; 17.00 Patchwork; 18.25 Socialisti med kroniko in zgodovino; 19.30 Jazz in glasba našega časa; 20.00 Ljubezenska radijska drama.

RADIO 2

8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 9.00 Dnevi; 9.05 Radijska priredba; 9.32 Luna v vodnjaku; 11.32 Tisoč pesmi; 13.41 Sound-Track; 15.00 - 19.14 Poletni čas; 17.32 Glasba, ki je všeč tebi meni pa ne; 19.50 D. J. Special, plošče; 20.20 Poletni večeri.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Pisan svet pravljic in zgodb; 11.05 Rezervirano za. . .; 12.35 Znano in priljubljeno; 13.00 Poročila - Na današnji dan; 13.10 Veliki zabavni orkestri; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 14.00 Iz naših krajev; 14.30 Priporočajo vam. . .; 15.05 Razmišljamo, ugotavljamo...; 15.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 17.00 «Loto vrtiljak»; 18.00 Studio ob 18.00; 19.00 Zborovska glasba v prostoru in času; 19.15 Naš gost; 19.30 Potovanje za mladi svet; 20.25 Obvestila in zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Gorenjci; 21.00 Koncert za besedo - živali; 21.25 Felix Mendelssohn: Klavirski trio v d-molu, op. 49; 22.05 Giovanni Battista Pergolesi: Odlomki iz opere; 23.25 Iz naših sporedov; 23.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 Jazz.

DUŠAN ŽELJEZNOV V.

DIVJALI SO MED VOJNO PO PRIMORSKI

74.

Kreisleiter NSDAP Franz Hradetzky

To je bilo takoj, ko je nemška vojska zasedla Jugoslavijo. Šef civilne uprave Kutchera mi je to funkcijo zaupal v Celovcu v Landhaushofu. Tedaj je bilo navzočih približno 20 do 30 uradnikov deželne vlade, ki so bili določeni za prevzem uprave v bodočih petih srezih na Gorenjskem.

Ob tej poveritvi je tedanji Regirungspräsident Pawlovsky sestavil posamezne skupine in je tudi meni sporočil, da sem določen za okraj Škofja Loka.

Kot glavni sekretar je bil določen za mojo skupino gospod Rachle, tedaj uradnik deželne vlade v Celovcu. Vodja prometnega urada — Fahrbereitschaft je prej bil na istem položaju v Hermagoru.

Dalje poljedelski referent, katerega imena se ne spominjam več, ki pa je menda prej delal pri okrajnem načelstvu v Spittalu a.d.Drau. Dalje še manjši uradnik, ki je tudi prej delal pri okrajnem načelstvu v Hermagoru in dve uradnici. Njihovih imen se tudi ne spominjam več. Učiteljski referat je prevzel učitelj Planteu iz Hermagora.

Dan ali dva po našem prihodu na Gorenjsko so nas poklicali na Bled in je bila tam prva konferenca, na kateri so nam povedali osnovne smernice. Pozneje so se te konference ponavljale vsak teden.

Na prvi konferenci je imel namestnik Gauleiterja in istočasno Chef der Zivilverwaltung za Gorenjsko Kutchera uvodni govor. Dejal je takoj ob začetku: «Imam od Führerja nalogo napraviti to deželo nemško.» Govoril je o tem, da so škofi v Brixenu in Freisingu v deželi naselili mnogo nemških kmetov in da je še danes med prebivalstvom mnogo nemške krvi. Pri izvajanju Führerjeve naloge je to treba upoštevati. Dalje je izjavil, da namerava Reischssicherheitshauptamt izseliti slovensko inteligenco in naj bi s temi ukrepi bili odstranjeni tudi duhovniki. Na šole bodo prišli nemški učitelji in politični komisarji naj skrbijo za to, da se bo kolikor mogoče hitro vzpostavila nemška uprava z nemškimi uredbami o vojnem gospodarstvu in da bo delovala brez trenja. Tekoča navodila bodo dobivali uradi po Verordnungsblatt za Gorenjsko.»

Imel sem generalno pooblastilo, da sam razčistim težave, ki se pojavijo v upravi. Za občine sem takoj imenoval župane in z njimi začel delo. Župani so bili vsi Slovenci. Pri izbiri teh ljudi sem gledal predvsem na to, da so znali nemško, da sem se lahko z njimi sporazumel.

Z delom nastajajoča vprašanja so se razčistila na konferencah z župani. Večja vprašanja so se razčistila med tekočimi konferencami političnih komisarjev na Bledu.

Na področju šolstva so se najprej pregledale in zaklenile šole ter bile izročene šolskim slugam v upravo. Nato se je po navodilih z Bleda naredila izbira med še navzočimi učitelji, kdo bo še ostal v službi. Izbira je potekala na ta način, da so ostali oni učitelji, ki so bili zanesljivi in so nudili garancijo, da bodo izvršili ponemčevanje prebivalstva po danih smernicah in so razen tega mogoče še imeli nemške sorodnike.

Vse ostale nekdanje učitelje, ki jim ni bilo omogočeno več nadaljnje opravljanje njihovega poklica, je delovni urad posredoval drugim delovnim področjem, kolikor niso bili izseljeni.

V okraju Škofja Loka so se odprle samo osnovne šole in razen tega je KVB v prostorih šol še prirejal nemške tečaje za odrasle.

V prvi polovici leta, kot vem jaz, ni bilo na območju Gorenjske srednjih šol. Šele po preteku tega časa so otroci s tega območja lahko obiskovali srednjo šolo in sicer na Koroškem. To pa zaradi tega, da bi se doseglo hitrejše ponemčenje dijakov.

Šolski referent pri šefu civilne uprave na Bledu je dodelil v moj okraj dovolj nemških učiteljev, kolikor že navzoči niso zadostovali. Nemški učitelji so prišli iz Koroške in iz Salzburga.

Za nadaljnji pouk pripuščeni domači učitelji so bili večinoma prestavljeni v druge kraje območja, da bi tam laže izpolnili zastavljene naloge ponemčevanja.

Za pouk nekvalificirane učitelje so nastavili v drugih inteligenčnih poklicih uprave, da ne bi zasovražili oblasti, ker jim ni bilo dovoljeno opravljati njihovega poklica. Posameznim učiteljem, ki so obvladali nemški jezik, niso pa jim dovolili poučevati na Gorenjskem, je bila dana možnost dalje delati v svojem poklicu kot učitelji na Koroškem.

Od učiteljev, ki niso več smeli poučevati, so bila, na primer, v mojem uradu zasedena naslednja mesta: telefonistka, uradnica preskrbovalnega urada, sekretarka pri referentu za prehrano.

Kärntner Volksbund-KVB je v mojem okraju ustanovil Bezirksführer te organizacije Samonik. V ta namen se je posluževal osnov, ki sta jih imela SD in gestapo o političnem zadržanju v poštev prihajajočih oseb in tudi podatkov posameznih županov. Jaz sem njega pri tem delu tako podpiral, da sem mu dal na razpolago avtomobil in sod bencina. S tem avtomobilom se je Samonik vozil v posamezne kraje in je s pomočjo obstoječih podatkov izbral in postavil bodoče Ortsführerje in Zellenführerje.

Če so premestili uradnike iz mojega urada na Bled, sem prej zahteval od gestapa ustrezno politično karakteristiko.

V mojem uradu je bil kot samostojen oddelek ustanovljen Gendarmeriehauptmannschaft s posameznimi orožniškimi postajami v občinah. Vodja tega oddelka je bil podporočnik orožništva Dule.

Orožništvo je moralo izvajati varnostne in kontrolne naloge upravnih oblasti.

Urad političnega komisarja v Škofji Loki je obsegal sledeče urade:

pisarna političnega komisarja,

uradnega svetnika kot njegovega namestnika in istočasno blagajnik,

urad za prehrano z oddelki A in B,

prometni urad, cestni urad, gozdarski urad, poljedelski oddelek, veterinarski urad, zdravstveni urad, šolski urad, Gendarmeriehauptmannschaft.

NOGOMET

OB SODELOVANJU 128 KLUBOV

DANES START TEKMOVANJA V TREH EVROPSKIH POKALIH

Italijo bodo zastopali Inter, Torino, Roma in Juventus, Jugoslavijo pa Crvena zvezda, Dinamo, Radnički, Napredak in Sarajevo

Danes se za veliko število evropskih nogometnih klubov začne pot v pokalu prvakov, v pokalu pokalnih prvakov in v pokalu UEFA. Par tekem so sicer odigrali že sinoči, kljub temu pa je pravi naval gledalcev na stadione predviden za danes, ko bo skoraj sedemdeset enajsteric pomerilo svoje moči in se skušalo plasirati v višje kolo. Ali bodo letošnja tekmovanja prevrnila vse napovedi, oziroma spremenila nogometni zemljevid Evrope? Vse kaže, da ne bo tako, saj bi se morala za najvišje uvrstitve potegovati vedno ista moštva, ki so že v prejšnjih letih imela uspehe. Tako se bo boj odvijal najbrž le med moštvi iz ZRN, Španije, Francije in Anglije, ki razpolagajo z rutiniranimi in izkušenimi igralci.

Kako pa bo z italijanskimi in jugoslovanskimi klubi? Italijansko zastopstvo v evropskih pokalih je letos močno okrnjeno, saj bodo Italijo predstavljali le Inter, Roma, Juventus in Torino. Težje nasprotnike imata le Inter in Roma, medtem ko bi morala kluba iz Turina z lahkoto preskočiti prvo oviro. Jugoslovanskih klubov pa je letos v pokalih pet, in sicer Crvena zvezda, Dinamo, Sarajevo, Radnički in Napredak. Kot je razvidno, gre za neizkušena moštva, razen Crvene zvezde, najtežje delo pa bo imelo vsekakor Sarajevo, ki bo drevi gostovalo pri Hamburgerju. Ali bodo Šušić in tovariši kos svoji nalogi?

POKAL PRVAKOV

Linfield (Sev. Ir.) - Nantes (Fr.)
Liverpool (Angl.) - OPS Palloveura (Fin.)
IBV (Island.) - Banik Ostrava (ČSSR)
Dinamo Tirana (Alb.) - Ajax (Niz.)
Bruges (Bel.) - Basel (Švi.)
CSKA (Bol.) - Nottingham F. (Angl.)
Olympiakos (Gr.) - Bayern (ZRN)
Viking (Nor.) - **C. zvezda (Jug.)**
Limerick (Irska) - Real Madrid (Šp.)
Halmstad (Šve.) - Esbjerg (Dan.)
Sporting (Port.) - Honved (Madž.)
Trabzonspor (Tur.) - Szombierski (Poljska)
Jeunesse Esch (Luks.) - Spartak Moskva (SZ)
Dynamo Berlin (NDR) - Apoel (Ciper)
Inter (It.) - Craiova (Rom.)

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Malmoe (Šve.) - Partiean (Alb.)
Fortuna Düss. (ZRN) - Austria Salzburg (Av.)
Valence (Šp.) - Monaco (Fr.)
Castilla (Šp.) - West Ham (Angl.)
Celtic (Škot.) - Timisoara (Rom.)
Roma (It.) - Carl Zeiss Jena (NDR)
Sion (Švi.) - Hauger (Nor.)
Kastoria (Gr.) - Dinamo Tbilisi (SZ)
Hibernians (Malta) - Waterford (Irska)
Hvidovre (Dan.) - Fram Reykjavik (Is.)
Omonia (Ciper) - Waterschel (Bel.)
Dinamo (Jug.) - Benfica (Port.)
Ilves (Fin.) - Feyenoord (Niz.)

POKAL UEFA

Molenbeek (Bel.) - **Torino (It.)**
Hamburger (ZRN) - **Sarajevo (Jug.)**
Zbrojvka Brno (ČSSR) - Voest Linz (Avstrija)
Grasshoppers (Švi.) - KB (Dan.)
AZ '67 (Niz.) - Red Boys (Luks.)
Bohemians (ČSSR) - Gijon (Šp.)
Porto (Port.) - Dundalk (Ir.)
Juventus (It.) - Panathinaikos (Gr.)
Dinamo Dresden (NDR) - **Napredak (Jug.)**
Vasas (Madž.) - Boavista (Port.)
Twente (Niz.) - Goeteborg (Šve.)
Bochaux (Fr.) - Servette (Švi.)
Manchester U. (Angl.) - Lodz (Pol.)
Lokeren (Bel.) - Dynamo Moskva (SZ)
PSV Eindhoven (Niz.) - Wolverhampton (Angl.)
Slask Wroclaw (Pol.) - Dundee United (Škodska)
Magdeburg (ZRN) - Moss (Norv.)
Kaiserslautern (ZRN) - Anderlecht (Bel.)
Kuopio (Fin.) - St. Etienne (Fr.)
Ballymena (Sev. Ir.) - Vorwaerts (NDR)
Elfsborg (Šve.) - Saint Mirren (Škotska)
Stuttgard (ZRN) - Larnaca (Ciper)
Dinamo Kiev (SZ) - Levski Sofija (Bol.)
Standrad Liege (Bel.) - Steaua (Rom).
Ipswich (Angl.) - Aris Solum (Gr.)
Shaktior Donetsk (SZ) - Eintracht Frankfurt (ZRN)
Fenerbache (Tur.) - Beroe (Bol.)
Utrecht (Niz.) - Arges Pitesti (Rom.)
Lask Linz (Av.) - **Radnički (Jug.)**

NA GORIŠKEM

Kljub boljši igri le točka za Pro Gorizio

Pro Gorizia - Sacilese 1:1 (0:0)

PRO GORIZIA: Calligaris, Ranocchi, Beltramini, Zanetti, Sabbadin (Brandolin), Lazzara, Masutti (Trevisan), Bertoia, Tonean, Interbartolo, Modula.

SACILESE: Pivesso, Netto, Borin, Pignat, Prizzon, Palu, Pignat II. (Ortolan), Morandini, Zoffrea, Colomberotto, Da Re.

SODNIK: Del Zotto iz Benetk.

STRELCA: Masutti v 54. min., Colomberotto v 87. min.

V otvoritveni tekmi prvenstva v D ligi je Pro Gorizia na domačem igrišču iztržila le točko proti Sacileseju, novincu tega prvenstva. Resnici na ljubo so bili domačini boljši od gostov, ki so edino napadalno akcijo izvedli 3 minute pred koncem, ko so tudi izenačili.

Medeotovi varovanci so sicer bili v teritorialni premoči, manjkala pa jim je odločnost prav pri streljanju proti vratom, odločnost, ki jo je pokazal Masutti v 9. min. drugega polčasa, ko je po lepi kombinaciji s Interbartolijem povedel svoje moštvo v vodstvo.. Goričani bi v nadaljevanju lahko prednost povišali, vendar je bil vratar Sacileseja Pivesso na mestu. Prav pred krajem pa so gostje nezasluženo izenačili.

(pr)

ŠZ GAJA
priredi 20., 21. in 22. t.m.
ŠAGRO NA PADRIČAH
Za ples bo igral ansambel LOJZETA FURLANA

Cosmos pred zmago

NEW YORK — V finalu nogometnega prvenstva ZDA bosta igrala Cosmos in Ford Lauderdale Strikers. Cosmos je v povratni tekmi premagal v polfinalu Los Angeles Aztecs s 3:1 (1:1), vse tri gole pa je zabil Giorgio Chinaglia. Cosmos bo tako že tretjič igral v finalu, katerega je osvojil leta 1978. Naj ob tem omenimo, da igra v sloviti ameriški ekipi tudi Jugoslovan Bogičević.

V PONEDELJEK ZVEČER NA VRTU ŠPORTNEGA KROŽKA PRIMORJE

S svečanostjo in bogatim nagrajevanjem sklenili letošnji «Memorial Žarka Raceta»

Pozdrav predsednika ŠD Primorje Vatovca in zahvala Borisa Raceta Turnir tudi dokaz, da je nogomet še vedno zelo priljubljen pri nas

Predsednik ŠD Vesna Angel Bogatec prejema od Borisa Raceta za zmago kriškega društva na Racetovem memorialu prehodni pokal

Na vrtu športnega krožka Primorje je bilo v ponedeljek zvečer nagrajevanje ekip in posameznih nogometašev, ki so nastopali na 3. nogometnem turnirju za «Memorial Žarka Raceta», ki ga je organiziralo ŠD Primorje.

Nagrajevanja se je udeležilo res veliko število predstavnikov društev, nogometašev in navijačev. Na sklepni slovesnosti memoriala so bili prisotni tudi svojci Žarka Raceta, predsednik in tajnik pokrajinske nogometne zveze FIGC Zorini in Bosutti, predstavnik tržaških nogometnih sodnikov, predsednik ZSŠDI Igor Komel, referent za nogomet pri ZSŠDI Vremec ter predstavniki raznih vaških kulturnih organizacij.

V imenu ŠD Primorje je prisotne pozdravil Oskar Vatovac in se jim zahvalil za številno udeležbo na nagrajevanju kot tudi na turnirju samem, ki je potekal v lepem in pravem športnem duhu, za kar seveda gre zasluga vsem osmim nastopajočim ekipam, obenem tudi številnim navijačem, ki so navdušeno in v velikem številu sledili turnirju. Zahvalil se je tudi vsem tvrdkam in ustanovam ter posameznikom, ki so darovali razne pokale in nagrade za ta memorial, ki ga je društvo organiziralo v počastitev spomina na nepozabnega in prezgodaj preminulega nogometaša in odbornika društva Žarka Raceta.

Nato je spregovoril Boris Race, ki se je v imenu družinskih članov zahvalil ŠD Primorje za organizacijo turnirja kot tudi vsem nastopajočim ekipam. Čestital je ŠD Vesna za zmago na tem memorialu, ki je ponovno potrdil, da je nesporno nogomet tudi pri nas, športna panoga, ki vzbuja največje zanimanje tako pri aktivnih športnikih kot pri širokem občinstvu. Ni torej čudno, če se zaradi take priljubljenosti nogometa, pojavljajo težave na drugih področjih, in to predvsem na narodnostnem. Te težave pa moramo znati premagati s sistematičnim delom in je zaključil s temi besedami: «Z željo, da bi tudi ti memoriali prispevali k krepitvi telesne kulture pri nas, se ponovno zahvaljujem vsem in čestitam vsem sodelujočim».

NAGRAJEVANJE

Sledilo je nagrajevanje ekip in posameznih nogometašev.

KONČNA LESTVICA

1. Vesna, 2. Primorje, 3. Primorec, 4. Žarja, 5. Breg, 6. Kras, 7. Gaja, 8. Aurisina.

Kriška Vesna je kot zmagovalec prejela pokal (družine Race) in trofejo «Memoriala Žarka Raceta», ki ga je izročil Boris Race predsedniku kriškega kluba, ki je drugič zaporedoma osvojil pokal. Po pravilniku pa dokončno osvoji memorial tista ekipa, ki trikrat tudi ne zaporedoma zmaga na tem turnirju. Tudi drugouvrščeno Primorje in tretjeuvrščeni Primorec sta dobila pokala, ki ju je darovala družine Race.

Tudi letos je disciplinski pokal osvojila enajsterica Primorca. Najboljši strelec turnirja je bil s 6 zadetki Fabio Candotti, ki je dobil pokal in zapestno uro. Druga najboljša strelca (4 gole): F. Kralj (Primorec) pokal in ogledalo za avtomobil, Starc (Vesna) pokal in luč za avtomobil. Najstarejši nogometaš turnirja B. Tence (Vesna) je dobil knjižni obtežilnik. Najmlajši Radivo (Aurisina) pa je dobil plaketo in trenirko. «Najnesrečnejšemu nogometašu» turnirja Bezinu (Primorje) so poklonili šusilec za lase, najboljši vratar turnirja Štoka (Primorje) pa je dobil plaketo in sesalnik za avtomobil. Pokal za najboljšega nogometaša turnirja je prejel Purič (Vesna). Najboljši nogometaš finalne tekme Vesna - Primorje pa je bil Zucca (Vesna), ki je prejel pokal in listnico. Plaketo za prvi gol na turnirju, ki ga je dosegel nogometaš Krasa Ljubo Milič, ki je v tekmi z Vesno dosegel zadetek že v prvi minuti igre. Priložnostne nagrade so dobili vsi trenerji nastopajočih ekip in kapetani. Zapestno uro je prejel tudi maser prvouvrščene ekipe Vesne (Branko Sulčič). Konfekcije piva in vina so dobile tudi vse nastopajoče ekipe. Posebne nagrade so dobile tudi enajsterice, ki se niso uvrstile v polfinale, to je Aurisina, Gaja, Kras in Breg. Denarnico je dobil Samec (Breg), ki je dosegel prvi gol na turnirju, Fabio Candotti (Vesna), ki pa je dosegel zadnjega, je dobil športni suknjič.

Kapetana ekip, ki sta odigrali finale, Pribaz (Vesna) in Angileri (Primorje), sta dobila spominsko ploščo. Za najbolj tehničnega nogometaša turnirja je nagrado (spominska plošča) dobil nogometaš Primorca Mauro Kralj. Pokal za najboljši napad je osvojila kriška Vesna, pokala za najboljšo obrambo pa sta odnesli Vesna in Primorje. Nagrajen je bil še rezervni vratar Primorja Babuder in oba vratarja prvouvrščene ekipe Vesne — Bubnich in Košuta. Kot najboljši igralec drugouvrščene ekipe v finalni tekmi je bil Pertot (Primorje), ki je dobil električni računalnik. Društvo Primorje je poklonilo tudi spominsko kolajno prvima dvema uvrščenima ekipama (Vesna - Primorje). Plaketo kot najborbenejši nogometaš turnirja je osvojil Tomizza (Primorje). Plaketo je dobil tudi nogometaš Primorja Sugan, ki igra z dresom št. 5, s katerim je bil Žarko Race mnogokrat protagonist. Spominske plakete so dobili tudi vsi predsedniki nastopajočih društev. Darilo je šlo tudi sodnikom in najboljšemu nogometašu Primorja na turnirju Persiju.

Ob koncu nagrajevanja je ŠD Primorje poklonilo družini Race ličnо darilo.

B. R.

Delovanje ZSŠDI

ZSŠDI

obvešča, da bo jutri, 18. t.m., ob 19.30 na sedežu ZSŠDI v Ul. sv. Frančiška 20, sestanek vseh društev, ki gojijo košarko.

ZSŠDI

obvešča, da bodo izpiti za kandidate, ki so uspešno obiskovali tečaj za odbojkarske trenerje v Trebčah, danes, 17., in jutri, 18. septembra, s pričetkom ob 20. uri na sedežu ZSŠDI v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20).

JADRANJE

V NEDELJO V SESLJANU

Čupina regata uspela

Dve Čupini jadrnici na tekmovanju, ki ga je priredil Jadralni klub SNPJ - Določili društvene prvake

V nedeljo je Čupa organizirala jesensko društveno regato za težke jadrnice. Z burjo, ki je v začetku pihala z jakostjo 40 km na uro, je startalo 10 jadrnic. Progo od Sesljana do Ždobe so morale jadrnice prevoziti dvakrat za skupnih 14 morskih milj. Jadrnica Maja je vodila skoraj skozi vso regato, kateri so od blizu sledile Ona, Jura in Kajtimar. V zadnjem delu proge pa je Oni, ki ima bolj homogeno posadko, le uspelo postaviti klun pred Majo in prijadrati prva na cilj.

Skoraj istočasno je jadralni klub SNPJ organiziral tudi regato za «optimiste», katere sta se udeležili tudi dve Čupini jadrnici. Med približno 60 udeleženci je Ivo Jerič zasedel 28. mesto, Sara Bensi pa 38. mesto. Glede na to, da sta oba začela letos jadrati na tečaju, ki ga je organizirala Čupa, je ta uvrstitev povsem dobra. S seštevkom vseh društvenih regat so bili določeni društveni prvaki za leto 1980, in sicer: «optimisti» - Ivo Jerič, lahke jadrnice - Darjo Bensi («470»), težke jadrnice Zandomeni (Jura).

VRSTNI RED JESENSKE REGATE

1. Ona (Kosmina), 2. Maja (Žgur), 3. Jura (Zandomeni), 4. Kajtimar (Malalan), 5. Teloh (Bensi), 6. Štrpun (Hmeljak), 7. Sitna (Zavadlav), 8. Simbat (Širca), 9. Kanun (Nanut) - odstopil, 10. Nadja Fagin - odstopila.

NOGOMET

DREVI V ŽAVLJAH

Prijateljska tekma Breg-Zaule

Danes bo v Žavljah ob 19. uri prijateljska tekma med Bregom in Zaulami. Brežani še vedno iščejo pravo formo in svojo igro, zato bo drevišnje srečanje trenerju Softiću kar dobrodošlo, da preveri kondicijo svojih igralcev in poskuša ustvariti čim bolj homogeno in učinkovito moštvo. To je še nemara zadnji poskus pred prvenstvom druge amaterske lige, ki se bo pričela v nedeljo.

BEZBOL

Pokal prvakov

ROTTERDAM — Danes se bo v tem nizozemskem mestu začel turnir v baseballu, ki bo določil tudi letošnjega klubskega evropskega prvaka. V tem pokalu prvakov bosta nastopila tudi dva italijanska kluba, in sicer Derbigum iz Riminija in Parmalat iz Parme. Kot znano je italijanska reprezentanca evropski prvak v tej igri in zato navijači in privrženci tega športa upajo, da se bosta letos izkazali obe moštvi, ki bosta zastopali na Nizozemskem državni baseball.

V ORGANIZACIJI ZSŠDI

Avtobusni izlet v Ljubljano za tekmo Jugoslavija-Danska

V soboto, 27. septembra, se bosta na nogometnem igrišču za Bežigradom v Ljubljani srečali nogometni reprezentanci Jugoslavije in Danske. Tekma, ki se bo pričela ob 17. uri (po jugoslovanskem času), bo veljavna za kvalifikacijo za svetovno prvenstvo v Španiji.

Ob tej priložnosti prireja odbor ZSŠDI avtobusni izlet v Ljubljano. Odhod je predviden v zgodnjih popoldanskih urah iz Trsta in Gorice. Za vse udeležence bo priskrbljena vstopnica. Ostale podrobnosti pa bomo še naknadno javili.

Prijave sprejemajo na sedežu ZSŠDI v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20 - telefon 767304) in v Gorici (Ulica Malta 2 - telefon 2495). Zainteresirani naj se javijo čim prej (najkasneje do jutri, 18. t.m.), saj je število mest omejeno.

KOLESARSTVO

V SOBOTO IN NEDELJO

Adriini kolesarji na dveh dirkah

Cikloamaterji lonjerske Adrie so v soboto in nedeljo imeli na sporedu dve tekmovanji, obe na kronometer za dvojice. Obakrat sta nastopili dvojici Ferluga - Marušič in Macarol - Poropat.

V soboto so dirkali na progi iz Tržiča do Gradeža in nazaj na 34 km dolgi progi. Marušič in Ferluga sta bila enajsta, Macarol in Poropat pa enaindvajseta v ostri konkurenci več kot štiridesetih parov. V nedeljo pa so kolesarji nastopili na progi Nabrežina - Božje polje - Šempolaj in nazaj. Tu sta dirkala tudi kranjska predstavnika Hafner in Dežman, ki sta se uvrstila na odlično cetrto mesto, medtem ko sta bila lonjerska predstavnika Ferluga Marušič sedma, Macarol in Poropat pa dvajseta. Tudi tu je nastopilo skoraj petdeset parov.

* * *

V nedeljo pa prireja ŠD Adria zadnjo letošnjo cestno dirko za cikloamatorje, in sicer za 9. «Pokal Adrie». Dirka se bo pričela ob 14 uri.

R. Pečar

NOGOMET

V MLADINSKIH LIGAH

Pravičen izid derbija med Primorjem in Vesno

Med najmlajšimi pa je Breg klonil z minimalno razliko

NARAŠČAJNIKI

Primorje — Vesna 2:2 (0:1)

PRIMORJE: Cetin, Metelko, Gašperlin (Zampar), Antoni, Husu, Pertot, Sardoč, Bukavec (S. Sedmak), Zimmerman, Vidali, A. Sedmak.

VESNA: Ciacchi, Giarotti, Musizza, Puntar, Altin, Candotti, Sedmak, Del Bello, Vatta, Corredon, Seghene (Kostnapfel).

STRELCI: v 12. min. Sedmak, v 54. min. Zimmerman, v 61. min. Del Bello, v 75. min. S. Sedmak.

V prvem kolu prvenstva naraščajnikov se je derbi na Proseku med proseškim Primorjem in kriško Vesno končal pri neodločenem izidu 2:2, ki brez dvoma zadovoljuje obe ekipi. Tekma je bila vseskozi zelo borbena in napeta. Križani so zaigrali bolje od domačinov, ki so puščali kriškim igralcem preveč prostosti na sredini igrišča. To je domačine tudi drago stalo, saj so morali kar dvakrat nadoknaditi rezultat. Vesna je torej zaigrala bolj konkretno od rdeče-belih, ki kljub temu, da so prikazali boljšo igro, jim ni uspelo ustvariti večjih akcij za gol. Vsekakor sta obe ekipi v tem prvem prvenstvenem srečanju dokazali svoje kvalitete, kar daje upati na uspešno prvenstvo.

H. V.

NAJMLAJŠI

Breg — Blu Star 0:1

BREG: Zupin, Ciacchi, Štranj, Olenik, Žerjal, Tul, Biagi, Rapotec (Družina), Klabjan, Boneta, Godina (Di Donato).

V nedeljo se je pričelo prvenstvo najmlajših. Tudi Brežani nastopajo v tem prvenstvu z ekipo, ki jo vodi trener Igor Čuk. V nedeljo so torej odigrali prvo tekmo. V prvem nastopu je Brežanom spodletelo, kajti pozna se jim, da niso še dobro uigrani.

Franko Korošec

MEMORIAL «NEREO ROCCO»

Vrsta nastopov cicibanov Krasa

Cicibani Krasa se bodo udeležili memoriala «Nerea Rocca», ki ga prireja CSI. Tako bodo imeli najmlajši nogometaši tega slovenskega društva priložnost, da pomerijo svoje sile in se ustrezno pripravijo za bodoče nastope. Prvo tekmo bodo Krasovi cicibani odigrali že v soboto, 20. t.m., ko se bodo ob 16. uri na igrišču v Ul. Catalani spoprijeli s «Fulgorjem».

Razpored ostalih tekem pa je naslednji:

27. t.m., v Križu: Kras - S. Croce (16.00)
5. 10., pri Montebellu: Kras - Pellicana (10.30)
11. 10., v Križu: Kras - Supercaffè A (15.45)
18. 10., v Ul. Conti: Kras - Olimpya (15.00)
25. 10., v Ul. Carsia: Kras - Supercaffè (15.00)
1. 11., v Križu: Kras - Roianese (10.00)
8. 11., počitek
15. 11., v Ul. Conti: Kras - Gretta (15.45)
22. 11., v Ul. Conti: Kras - Rozzol (15.45)
29. 11., v Križu: Kras - Costalunga (15.45)

Cruyff v Ajaxu?

AMSTERDAM — Johan Cruyff bo ponovno zaigral v Ajaxu. Vest je v nizozemskih nogometnih krogih odjeknila kot bomba, vendar vse kaže, kot obveščajo dobro informirani krogi, da so dogovori s slovitim zvezdnikom že pri kraju. Cruyff naj bi v svojem starem klubu odigral pol sezone.

KOŠARKA

V ILIRSKI BISTRICI

Koristne priprave mladih Nabrežincev

Naši košarkarji so odigrali tudi dve prijateljski tekmi

Sokolovi košarkarji so se v petek vrnili iz Ilirske Bistrice. Priprav so se udeležili igralci letnikov 1967-66 in 65. Tile so gostovali pri domačem društvu Lesonit. Omeniti je treba odlično organizacijo domačinov, ki so naše fante toplo sprejeli in ki so jih spremljali na zanimive in poučne ekskurzije. Košarkarji so trenirali dvakrat dnevno. V prostem času pa so si ogledali kemično - lesno tovarno Lesonit, planoto Mašun, kjer so sledili predavanju o gozdarstvu in se celo povzpeli na 1796 m visok hrib Snežnik.

V četrtek so naši odigrali tekmo s selekcijo osnovne šole iz Ilirske Bitrice. Po prvem polčasu je bil rezultat 37:31 za Nabrežince, ki so vodili brez večjih težav. V drugem polčasu je prednost narasla tudi na 15 točk, nakar so naši začeli nekoliko popuščati tako v napadu kot v obrambi. Sicer pa je bilo to tudi zasluga domačega moštva, ki je z agresivno obrambo «mož - moža» večkrat spravilo naše v težave. Končno pa so Nabrežinci povedli s točko razlike. Pri domačih se je izkazal Valenčič, ki je dosegel kar 36 košev, pri Sokolu pa je treba pohvaliti vso ekipo za dobro igro.

V petek je Sokol igral proti Lesonitu in po predvidevanju je tudi izgubil. Domačini so skozi vso tekmo vodili, to predvsem po zaslugi odličnega 15-letnega, 1,93 visokega igralca Ličana, ki je nemoteno gospodaril pod košema.

IZIDA TEKEM

Sokol - ŠŠD Ilirska Bistrica 75:74
Lesonit - Sokol 77:47

Andrej P.

Mednarodni turnir v Vidmu

Stern (PN) — Radnički LMK 74:57 (40:38)

VIDEM — V včerajšnjem prvem srečanju mednarodnega košarkarskega turnirja v Vidmu je Stern iz Pordenona zasluženo premagal jugoslovanskega prvoligaša Radnički LMK, ki je tu v Vidmu nastopil v okrnjeni postavi. Manjkala sta namreč playmaker Jarić, ki ga je beograjski klub kaznoval ter center Marović, ki se je poškodoval na turneji v Poljski.

Prav pomanjkanje visokega in izkušenega centra je bilo za Beograjčane usodno, saj sta tako lahko Američana pordenonske ekipe brez težav lovila odbite žoge.

Tekma je bila dokaj poprečna, zmagali pa so zasluženo košarkarji iz Pordenona, saj so bili točnejši pri metih in z obema Američanoma Wilberjem in Taylorjem tudi v premoči na odbitih žogah. Najboljši strelec v pordenonskem moštvu je bil Američan Wilber, ki je dosegel 27 točk, dokaj dobro je igral tudi Fantin, ki je zbral 22 točk.

Radnički LMK je igral v naslednji postavi: Kovačević 6, Vučenić 7, Vučurović 12, Prelević 9, Petronijević, Panjanin, Jurič, Skoko, Mastilović 2, Kesar 2, Branisavljević, Milovanović 19.

V PETEK V DOLINI

Jugoslovanski prvoligaš Radnički LMK Beograd proti Borovi peterki

Borovi košarkarji, ki se pod vodstvom trenerja Renata Štoklja pripravljajo na promocijsko košarkarsko prvenstvo, bodo začeli svojo letošnjo novo sezono s prijateljskim srečanjem z jugoslovanskim prvoligašem Radničkim LMK iz Beograda. Tekma bo v petek ob 20. uri v dolinski telovadnici.

Kakovostna razlika med obema moštvoma je seveda očitna, vseeno pa je beograjsko vodstvo z zadovoljstvom sprejelo vabilo borovcev, da bi še v večji meri poglobilo prijateljske stike med obema društvoma. Kot je znano, so bili Borovi minikošarkarji že gostje Radničkega LMK na košarkarskem kampu z Zlatiboru, to prijateljsko srečanje pa bo nova priložnost za vzpostavitev še tesnejših stikov in za večje športno sodelovanje. Ne gre namreč pozabiti, da je Radnički LMK kot prvi v Jugoslaviji pričel s minibasketom in da je tudi začel s temeljitim delom z mladinsko košarko.

Športne prireditve v Doberdobu

V soboto in nedeljo so se v Doberdobu, v okviru občinskega praznika, odvijala razna športna tekmovanja. Med temi je bil tudi orientacijski pohod v spomin tovariša Tita, ki so ga organizirali taborniki RMV ter skavti. Prvo mesto si je priboril Mladinski krožek iz Gorice pred taborniki RMV. Na sliki (desno) ekipa med pohodom.

Na spodnji sliki pa je posnetek s finalnega odbojkarskega srečanja med ekipama z Vrha ter iz Dola in s Poljan.

Zmagali so Vrhovci z rezultatom 3:1.

Športne prireditve v okviru občinskega praznika v Doberdobu so povsem uspele in tudi občinstvo je v dokajšnjem številu sledilo raznim športnim dogodkom. Naj omenimo, da je bil v okviru «doberdobskega praznika» tudi zanimiv nogometni turnir in da sta se v finale uvrstili moštvi Vodic iz Šempasa in Mladosti iz Doberdoba.

Vodice so namreč premagale Sovodnje, Doberdobci pa so s 3:2 premagali trebenskega Primorca.

(foto Ferletič)

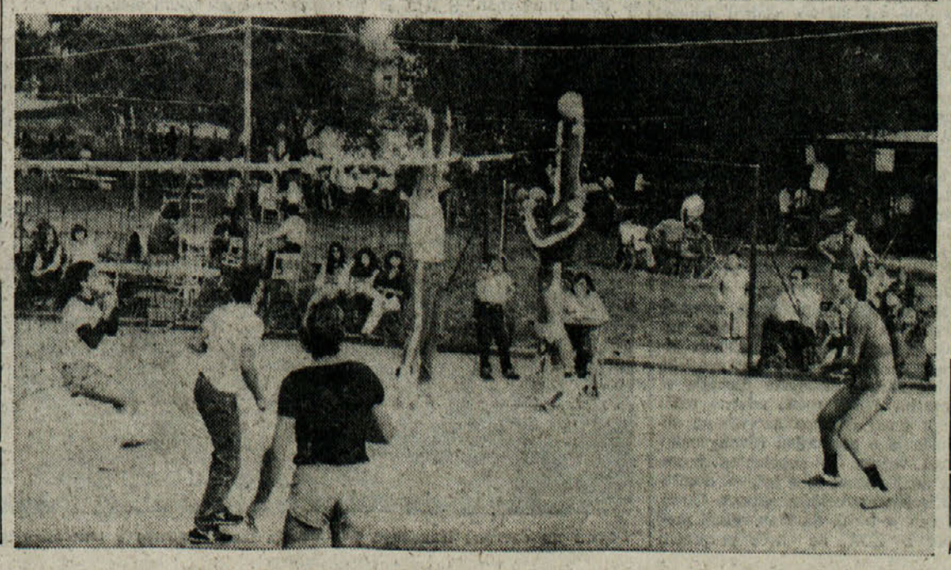

TENIS

DAVISOV POKAL

Panattova forma zaskrbljuje

RIM — Pred polfinalnim dvobojem za Davisov pokal v tenisu med Italijo in Avstralijo, ki se bo začel v petek v Rimu, že pretresajo italijanski tabor polemike. Vsa teniška javnost je namreč v skrbeh zaradi forme Panatte, ki je na nedavnem turnirju v Palermu popolnoma odpovedal proti Avstralcu Mec Nameeju. Panatta sicer zatrjuje, da je v življenjski formi, to pa seveda ni dovolj, da bi pomirilo italijanske privržence tenisa. Vsekakor pa je spodbudna vest ta, da Barazzutti po lažji poškodbi spet trenira in bo za dvoboj nared.

Medtem je tudi v Buenos Airesu že vse pripravljeno za drugo polfinalno srečanje med Argentino in Češkoslovaško.

OBVESTILA

PRAZNIK ŠD BREG

Zabavno-kulturni spored

Sobota, 20. 9.
Ples z ansamblom «Pomlad»
Nedelja, 21. 9.
17.30: godba na pihala Breg
19.00: otroški zbor iz Boršta in Prebenega
Mešani pevski zbor F. Prešeren

Sledila bo slavnost ob 15-letnici z nagrajevanjem zaslužnih odbornikov in trenerjev ŠD Breg.

Zvečer ples z ansamblom «Pomlad».

Ponedeljek, 22. 9.
Ples z ansamblom «Pomlad»

Vse tri dni bo deloval bogat srečolov, za rekreacijo pa bo tekmovanje v izvajanju 11-metrovke z bogatimi nagradami.

* * *

ŠK Kras

obvešča, da se treningi cicibanov na igrišču v Repnu ob ponedeljkih, sredah in petkih od 18. do 19.30. Vsi zainteresirani dečki, ki bi radi začeli z nogometom pri ŠK Kras, se lahko javijo trenerju Vinku Hafnerju ob urah zgoraj navedenih treningov.

* * *

Sekcija minibasketa ŠZ Bor

obvešča, da so treningi minibasketa v telovadnici stadiona «Prvi maj» ob ponedeljkih in petkih od 17.30 do 19.00. Vsakdo, ki bi rad igral minibasket, naj se neposredno vpiše kar ob urah treningov ali pa naj telefonira v večernih urah trenerju Raseniju na št. 76-30-79.

* * *

Čupa

priredi v petek, 19. septembra, ob 20. uri v gostilni pri Silvestru v Nabrežini društveni večer.

Vabljeni vsi člani in prijatelji Čupe.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek.
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 5.000 lir — vnaprej plačana celotna 60.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 53.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 4,50 din, ob nedeljah 5,00 din, za zasebnike mesečno 65,00, letno 650,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 80,00, letno 800,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 17. septembra 1980

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 22.600 lir. Finančni 800, legalni 700, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO POSEGU PREDSTAVNIKOV 20 DRŽAV

Večina za madridsko konferenco na ravni zunanjih ministrov

O dnevnem redu novembrskega zasedanja se še vedno niso začeli pogovarjati - Poseg voditelja jugoslovanske delegacije M. Zotovića

MADRID — Med včerajšnjo razpravo o dnevnem redu in ravni madridske konference KVSE se je večina voditeljev delegacij izrekla za to, da bi bilo osrednje srečanje vsaj v eni fazi postavljeno na raven zunanjih ministrov. V razpravi o teh vprašanjih je sodelovalo že več kot 20 delegacij in večina se jih je izrekla za ministrsko raven. To je včeraj storila tudi jugoslovanska delegacija, katere voditelj veleposlanik Miroslav Zotović je prav tako podprl prihod ministrov v Madrid.

Voditelj jugoslovanske delegacije je med razpravo podal stališča Jugoslavije v zvezi z možnostjo izdelave dnevnega reda za osrednji madridski sestanek. Zotović je izrazil zadovoljstvo, ker je razprava na pripravljalnem sestanku konstruktivno usmerjena k dnevnemu redu, hkrati pa tudi prepričanje, da se bodo veleposlaniki kmalu zedinili o tem vprašanju. Zotović je tudi formuliral osem točk, ki so sicer znane iz beograjske «rumene knjige». Te točke se nanašajo na dnevni red glavnega sestaka.

Jugoslovanski veleposlanik je med drugim še dejal, da danes bolj kot kdajkoli prej prevladuje prepričanje o nujnosti, da osrednje madridsko srečanje poteka na ministrski ravni. Po njegovih besedah bi se s tem povečal politični pomen samega sestanka kot tudi njegovih sklepov.

Potem ko sta veleposlanika Avstrije in Španije govorila o dnevnem redu madridskega sestanka, je bil Zotovićev predlog že tretji zelo konkreten predlog. Včeraj so govorili še predstavniki Cipra, Liechtensteina in NDR in vsi so v glavnem ponovili to, kar so že povedali španski, avstrijski in jugoslovanski veleposlanik. Zanimivo pa je, da nihče od govornikov ni izrekel določenega stališča, kako naj bi izgledal dnevni red osrednje konference. Še vedno ni jasnega stališča vzhodnoevropskih držav in zato še ni moč reči, da je razprava o tem končana. (dd)

rečih družbenopolitičnih in ekonomskih vprašanj.

Grličkov se je zahvalil za informacijo in poudaril, da gre za notranja vprašanja Poljske, hkrati pa je izrazil podporo odločnosti poljskega vodstva, ki za reševanje teh vprašanj išče tudi politične rešitve.

Govor je bil tudi o odnosih in sodelovanju med ZKJ in PZDP ter med državama. Sogovorniki so z zadovoljstvom poudarili, da se jugoslovansko - poljski odnosi uspešno razvijajo na vseh področjih. Vsestranski razvoj odnosov in sodelovanja je, kot so ocenili, rezultat doslednega spoštovanja načel samostojnosti in enakopravnosti, nevmešavanja v notranje zadeve kot tudi mednarodnega prizadevanja. Obojestransko je bila izražena pripravljenost, da se na omenjenih temeljih prijateljski odnosi in sodelovanje še naprej razvijajo in poglabljajo. (dd)

LONDON — Britanski pristaniški delavci so za ponedeljek proglasili vsedržavno stavko, ki bo britanskemu gospodarstvu povzročila ne malo skrbi. Roke bo prekrižalo kar 24 tisoč delavcev in bo veljal kar sto milijonov funtov šterlingov na dan, kar bo močno prizadelo britanski izvoz, ki je že tako v težavah zaradi visoke kotacije funta šterlinga. Stavko so proglasili v znamenje protesta zaradi začasne odpustitve 178 pristaniških delavcev v Liverpoolu. Ukrep so sprejeli, trdijo delodajalci, ker je preveč pristaniških delavcev in premalo dela.

Priznanje admiralu De Gaullu

Francoski predsednik G. d'Estaing je podelil priznanje «častne legije» admiralu Philippu de Gaullu, sinu gen. Charlesa de Gaulla (AP)

VČERAJ V BEOGRADU

Pogovori o sodelovanju med Belgijo in Jugoslavijo

Poudarjena vloga predsednika Tita - Sorodnost stališč o nujnosti miru, varnosti in mednarodnega sodelovanja

BEOGRAD — Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je včeraj sprejel predsednika belgijskega predstavniškega doma Jeana Deraignea in člana belgijske parlamentarne delegacije ter se z njim zadržal v daljšem prijateljskem pogovoru. Ob tej priložnosti so z zadovoljstvom opozorili na tradicionalno prijateljske odnose med državama ter na plodno sodelovanje med njima. Med pogovorom so s še posebnim spoštovanjem poudarili vlogo, ki jo je imel predsednik Tito ter trajni pomen njegovega dela.

Govor je bil tudi o značilnostih političnih sistemov v obeh državah, pri čemer so se gostje zanimali za uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti SFRJ v okviru federacije. Pogovarjali so se tudi o številnih aktualnih vprašanjih mednarodnih odnosov, predvsem o nujnosti krepitve detanta. Tudi tokrat je prišla do izraza sorodnost stališč in hotenj za mir, varnost in enakopravno udeležbo vseh držav pri krepitvi mednarodnega sodelovanja.

Belgijske parlamentarce je včeraj sprejel tudi predsednik ZIS Veselin Djuranović. Tudi tokrat so se pogovarjali o sodelovanju med državama, pri čemer so ugotovili, da bi bilo ekonomsko sodelovanje lahko še boljše in bolj uravnoteženo. (dd)

NEW YORK — V ponedeljek je v newyorški kliniki umrl eden najbolj znanih ameriških glasbenikov. 51-letni Bill Evans je umrl zaradi ulkusa.

Rekorden deficit trgovinske bilance

RIM — Italijanska zunanjetrgovinska bilanca je zabeležila konec julija nov negativen rekord, in sicer dvojen: v tem mesecu je primanjkljaj med uvozom in izvozom dosegel doslej najvišjo raven 1.767 milijard lir, skupen deficit v prvih sedmih mesecih se je pa povzpel na 9.552 milijard, kar je dvakrat toliko kot v celem l. 1979. Kot običajno izkazujejo najvišje primanjkljaje razlike med uvozom in izvozom petrolejskih derivatov (— 9.250 milijard) in kmetijsko-prehrambnih proizvodov (— 3.208 milijard), medtem ko blažijo skupen deficit izmenjave tekstilnih izdelkov (+ 4.038 milijard) in strojev (+ 3.824 milijard).

NEW YORK — Ameriška vlada je začela izplačevati Indijancem Klamath 81 milijonov dolarjev za njihova zemljišča v Oregonu, ki jih je kupila leta 1954. Dva tisoč Indijancev je takrat sprejelo vladno ponudbo in se preselilo, medtem ko je kakih 80 vztrajalo pri zahtevi po pravičnejšem plačilu za svojo zemljo. O vsej zadevi je odločalo zvezno sodišče, ki je razsodilo, da mora vlada plačati 81 milijonov dolarjev.

Atentat na vilo predsednika dežele Lacij

RIM — Neznani atentatorji so včeraj ponoči v kraju Marino v bližini Rima razstrelili «vikend» hišo predsednika dežele Lacij, socialista Santarellija. Eksplozija je zrušila poslopje, na temeljih je ostalo le nosilno zidovje. Prvi, ki je opazil nesrečo, je bil Santarellijev tast, ki se je po naključju včeraj zjutraj mudil na kraju atentata.

Iz prvih preiskav izhaja, da so atentatorji uporabili približno dva kilograma razstreliva, ki so ga namestili na treh krajih stanovanja. Preden so prižgali zažigalne vrvice, so atentatorji izvedli vrsto vandalskih dejanj: uničili so vse, kar so dobili pred poslopjem ter posekali več dreves in grmičevja. Vse te podrobnosti, po mnenju preiskovalcev, pričajo o atentatu z mafijskim ozadjem.

Odgovornost za atentat si do včeraj ni prevzela nobena organizacija.

Giulio Santarelli se je rodil leta 1935 in že s 25. letom so ga izvolili za socialističnega župana kraja Marino. Kmalu je postal načelnik socialistične skupine v deželi Lacij, avgusta 1977 pa so ga izvolili za predsednika deželnega odbora.

Na sliki (telefoto AP) porušena Santarellijeva vila.

PRIHODNJI TEDEN SE BO KONČAL PRVI KROG ZASLIŠEVANJ

Včeraj v Bologni posvet sodnikov o formalizaciji preiskave o pokolu

Preveč faktorjev zavlačuje delo preiskovalcev: beg novic, «zadeva Vella», pomanjkanje organika

BOLOGNA — Predvideno srečanje med sodniki državnega pravdništva, zagovorniki, civilno stranko in izvedenci, ki so jih imenovali po pokolu 2. avgusta, ni obrodilo še zaželenih sadov. Ni še znano, če bodo preiskavo o atentatu na bolonjski železniški postaji formalizirali, to je, če bodo po 23. septembru delo namestnikov državnega pravdništva prevzeli preiskovalni sodniki.

Problem se suče tudi okrog «zadeve Angelo Vella», načelnika preiskovalnega urada, ki je takoj po pokolu nastopil kot priča pri zaslišanju Luca De Orazija. Prav zaradi tega primera, se je čas preiskave znatno skrčil, tako da so preiskovalci prisiljeni zaslišati le najpomembnejše osumljence in opustiti ostale. Snop dokumentov o procesu št. 2.117 je v rokah preiskovalnega sodnika Alda Gentileja, ki se bo jasno izrekel baje šele v prihodnjih dneh. Namestnik državnega pravdništva Persico je včeraj dejal: «Trenutno nadaljujemo s svojim delom. Ne vemo pa, kako se bo preiskava odvijala. V teoriji nam jo lahko odvzamejo že sedaj. Imamo tako malo časa na razpolago in to predvsem zaradi nekega sodnika, zaradi česar smo celo prisiljeni odpovedati se važnim zaslišavanjem, če hočemo prvi del zaslišavanj zaključiti do prihodnjega torka.»

Iz skopih namigovanj sodnika Gentileja izhaja, da bodo kljub vsemu preiskavo formalizirali, tudi zaradi premajhnega števila sodnikov. Gentile pravi: «Samo osem nas je, znatno premalo, da bi v redu krili vse delo, ki nas čaka. Zbrali smo že več kot 10 tisoč strani gradiva, zaslišavanja pa se še nadaljujejo. Na to uho pa so v Rimu gluhi. Razpolagamo z blindiranimi vozili, šoferjev pa ni.»

Medtem pa se je izvedelo za imeni 30. in 31. osumljenca, za katera je državno pravdništvo izdalo zaporni nalog. Gre za dve dekleti, 21-letno Francesco Mambro iz Chieija in 22-letno Antonello Monopoli, igralko znano pod imenom Paola Poli. Prva je baje živela z Dariom Pedrettijem, druga pa z Marcellom Jannillijem. Francesca Mambro je obtožena prevratniškega delovanja v desničarskih organizacijah, njeno ime pa je prišlo na dan po pričevanju nekaterih očividcev, ki so baje videli tistega tragičnega jutra na bolonjski železniški postaji.

Včeraj sta se tudi srečala minister za sodstvo Tommaso Morlino in predsednik prizivnega sodišča iz Bologne Angelo De Mattia. Razpravljala sta o problemu pomanjkanja organika v bolonjskem okrožju.

V zvezi s pokolom, čeprav posredno, je treba zabeležiti tudi imeni dveh neofašistov, ki so jih baje v okviru medsebojnega obračunavanja, ubili pred dnevi v Rimu. Francesco Mangiameli in Franco Giuseppucci posredno zanimata tudi bolonjske sodnike. Preiskava o njunem umoru je že v teku. Krajevna policija je že aretirala več oseb, ki so baje soudeleženi pri zločinu. Med temi naj omenimo, 31-letnega Salvatoreja Davita, mafijca, ki je že znan krajevnemu sodstvu, ter njegovo ženo Mario Grazio Caminito. Kaže, da sta se Mangiameli in njegova žena to poletje mudila pri njih na počitnicah. Z njimi sta bila še Roberto Volo in Amelia Broci, ki ju je policija tudi aretirala, pod obtožbo sodelovanja pri umoru.

Včeraj pa so preiskovalci v zaporu Regina Coeli zaslišali brata Proietti, ki sta osumljena umora neofašista Franca Giuseppuccija.

BEOGRAD — Italijanska državna turistična organizacija ENIT je že včeraj, bo pa tudi danes na ladji Djerdap predstavila turistične možnosti Italije. Na Djerdapu, ki bo plul do Smedereva in nazaj, so pripravili turistično razstavo, potekal pa bo tudi pogovor o izboljšanju turističnega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo. (dd)

Uspešno delovanje ladjedelnic SFRJ

BEOGRAD — Jugoslovansko ladjedelstvo beleži občuten polet dejavnosti. V zadnjih časih so ladjedelnice SFRJ sklenile novih 18 pogodb, od katerih 14 s tujimi naročniki. Do konca leta bodo tujim ladjarjem izročili 31 ladij v skupni vrednosti 329 milijonov dolarjev. Zadnja naročila krijejo približno tri četrtine zmogljivosti jugoslovanskih ladjedelnic, napovedi so pa prav tako ugodne, saj bodo po predvidevanjih v letu 1982 izdelale za tujino za okrog 650 milijonov dolarjev ladjevja.

Sodelovanje med poljskimi in jugoslovanskimi komunisti

BEOGRAD — Član predsedstva CK ZKJ in predsednik komisije za mednarodno sodelovanje ZKJ dr. Aleksandar Grličkov se je pogovarjal s kandidatom za člana politbiroja in sekretarjem CK poljske združene delavske partije Jerzyjem Waszciukom, ki se kot gost predsedstva CK ZKJ mudi na krajšem delovnem obisku v Jugoslaviji. Med daljšim prijateljskem pogovorom, ki se ga je udeležil tudi izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Vlado Janžić, je gost podrobno govoril o prizadevanjih za reševanje pe-

REŠEVANJE AMERIŠKO-IRANSKEGA SPORA SE JE PONOVNO ZAVLEKLO

O usodi ameriških talcev bo odločala posebna komisija iranskega parlamenta

Končni sklep bo sprejel medžlis - Bagdad skuša enostransko uresničiti tajni dogovor s šahom o vrnitvi 1.300 kvadratnih kilometrov ozemlja ob iransko-iraški meji

TEHERAN — Iranski parlament je včeraj na predlog komisije za zunanjepolitična vprašanja sklenil sestaviti posebno komisijo, ki bo pretehtala problem ameriških talcev. Skupščina pa je zavrnila predlog, da bi v parlamentarni razpravi govorili o usodi talcev. Medžlis bo moral sedaj določiti pristojnosti ožje komisije, o celotnem problemu pa bo razpravljal parlament šele, ko bo komisija končala s svojim delom.

Reševanje ameriško-iranskih odnosov se je torej ponovno zavleklo, potem ko so v Washingtonu z optimizmom gledali na prva znamenja odpiranja. Vse je kazalo, da se hočejo iranski voditelji znebiti talcev, ki so postali ena izmed glavnih ovir iranske osamelosti v svetu. Ajatulah Homeini je že dajal sprejemljive predloge za izpustitev talcev, iransko-iraški obmejni zaplet je vzbujal upanje, da bi se Iran rad čimprej rešil ameriških talcev, ki so v današnji iranski politični stvarnosti izgubili svojo ceno in pomen. Kot kaže pa so iranski voditelji ponovno presenetili vse analitike. Talci so res hudo politično breme za iransko revolucijo, a ob njihovi usodi se bije boj za prevlado med zmernimi silami iranskega predsednika Banisadra in integralisti ajatulaha Beheštija.

Donedavni zunanji minister in trenutno le vršilec dolžnosti Ghotbzadeh je včeraj odločno zanikal, da vzdržuje stike z ZDA, kot je zatrjevalo kanadsko časopisje, a je obenem poudaril, da so neposredni stiki med ZDA in Iranom potrebni, saj posredniki le iščejo svoje osebne koristi. Ghotbzadeh pa je takoj pristavil, da bodo taki stiki mogoči šele ko jih bo odobril iranski parlament, potem ko bo razpravljal o usodi ameriških talcev.

Nič boljše niso vesti z iransko-iraške meje. Bagdad je dokončno sklenil, da bo enostransko uresničil tajni alžirski sporazum iz leta 1975, ko je šah pristal, da vrne Iraku 1.300 kvadratnih kilometrov ozemlja. Do sedaj je Irak že prevzel nadzorstvo nad 120 kvadratnimi kilometri, o tem pa v Teheranu modro molčijo. Iranska vojska je baje nesposobna, da bi se postavila po robu iraškim pretenzijam. Nekdaj najmočnejša armada Srednjega vzhoda je le senca nekdanje moči. Čistke v vrhovih armade in pomanjkanje nadomestnih delov zaradi ameriške blokade so nevarno načeli njeno udarno moč; če k temu dodamo neprestana sumničenja o premajhni revolucionarnosti vojske, je popolnoma jasno, da bo Teheran le s težavo preprečil iraške ozemeljske zahteve. Skrajni čas je torej, da Iran zgladi svoj spor z ZDA, če hoče preprečiti zlom iranske revolucije. Država si je v zadnjem času nakopala novih sovražnikov celo v islamskem svetu, saj ne skriva svojih naklepov o izvažanju svoje verske revolucije. Kaže pa, da v glavah pod belimi in črnimi turbani vlada mučeniška miselnost okovana v težke srednjeveške verske spone, da so zaman vsi pozivi Banisadra in drugih zmernih politikov o spravi z Zahodom. Tudi sam Homeini se zaveda, da je boj za oblast med integralisti in zmernimi že hudo načel trdnost revolucije, da je prebivalstvo sito obojestranskega obračunavanja in da bi lahko tak položaj s pridom izkoristile protirevolucionarne sile. Kot običajno pa Homeini ne gre dlje od načelnih stališč, poziva le k spravi in k spoštovanju korana.

Heroin terjal dve mladi življenji

RIM — Zaradi «umazane» doze heroina je včeraj v Rimu umrl še en mlad narkoman. S tem je število žrtev heroina v glavnem mestu letos že naraslo na 28. Zadnja žrtev je 23-letni Giovanni Nuvoloni. Našli so ga na pločniku v četrti Eur, ko je imel brizgalko še v žili vendar zanj ni bilo več pomoči.

Heroin je včeraj terjal še eno zelo mlado življenje. V Modeni je «overdoza» ubila komaj 14-letno dekle S. B. Slabost jo je obšla na domu prijatelja, ki je dekle takoj peljal v bolnišnico, kamor pa je prispela že mrtva.

Handikapiranim vstop v bazen prepovedan

BOCEN — «Prepovedan vstop v bazen ljudem z nalezljivimi boleznimi ali s telesnimi hibami, ki bi utegnile povzročiti gnus v občinstvu», je napisano na vhodu nekega bazena pri Meranu. Bocenski dnevnik «Alto Adige» je objavil besedilo pravilnika bazena in ga ostro komentiral. S človeškega vidika je namreč nedopustno prepovedati vhod v bazen fizično prizadetim, ki že tako trpijo, ne da bi jim bilo treba zadajati novih ponižanj.

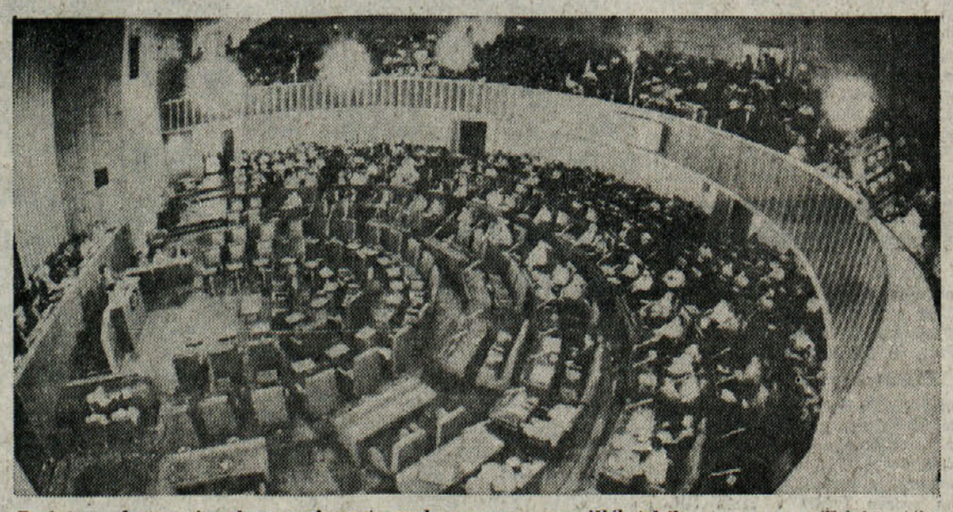

Pogled na dvorano iranskega parlamenta med razpravo o ameriških talcih (Telefoto AP)

V PREDMESTJU PALERMA

Požar omogočil odkritje laboratorija za heroin

Dva podobna laboratorija odkrili že avgusta - Preiskovalci sumijo, da gre za isto sicilsko-francosko tolpo

PALERMO — V predmestju Palerma so včeraj odkrili še en laboratorij za pridobivanje heroina. Gre že za tretji laboratorij po onih dveh, ki so jih pri Palermu odkrili 26. avgusta letos. Tedaj se je uspešna policijska operacija zaključila z aretacijo «bossa» Gerlanda Albertija in drugih šest oseb, med katerimi je bil tudi francoski kemik Andrè Bousquet.

Včeraj so laboratorij odkrili po naključju. V majhni dvosobni hiši v Ul. Villagrazia, v vzhodnem delu Palerma, kjer so bile skrbno skrite naprave za rafiniranje mamila, je izbruhnil požar. Ko je gasilcem uspelo pogasiti ogenj, ki ga je verjetno zanetil kratek stik med delovanjem laboratorija, je prišlo do odkritja naprav. Te so zelo podobne napravam v prvih dveh odkritih laboratorijih.

Hiša je last treh bratov, Micheleja, Benedetta in Girolama Mondina, za katerimi pa doslej ni nobenega sledu. Policija je včeraj priprla in zaslišala njihovo 40-letno sestro Gaetano. Michele Mondino je pred kratkim prišel iz zapora, kjer je prestal 18-letno kazen zaradi poskusa umora, ropa ter drugih zločinov.

Zanimivo je, da stoji odkriti laboratorij blizu vile odv. Giovannija Bontà, ki je trenutno v zaporu, ker je osumljen, da je skupno z nekaterimi pomembnimi mafijskimi «družinami» izvažal heroin v ZDA. V laboratoriju so poleg priprav za pridobivanje heroina iz morfija (mamila samega sicer niso našli) preiskovalci našli tudi zaloge hrane in druge sledove, ki dajo sumiti, da so v hiši živeli tujci, morda Francozi, kar bi potrjevalo, da je vse tri laboratorije uporabljala ista tolpa.

Odbor 1. SPUB «Tone Tomšič» vam predstavlja epopejo

FRANCI STRLE
TOMŠIČEVA BRIGADA
UVODNI DEL

Prvo od štirih knjig o prvi najslavnejši brigadi slovenske partizanske vojske — temeljno delo za razumevanje nastanka tudi vseh drugih slovenskih brigad.

Zakaj je Ljubljanska pokrajina postala najmočnejše žarišče in središče slovenskega partizanstva — Prva temeljita analiza danih okoliščin in zavestnih sil — Osvobodilna fronta je nastala dejansko že v letu pred razpadom in razkosanjem Jugoslavije — Edinstveno politično zaledje z Narodno zaščito — Veliki nasledki «Kozlješke republike» — Razvoj prvih partizanskih jurišnih enot na Notranjskem in Dolenjskem — Zajeti karabinjerji v Želimlju in pri Gavgah — Partizani maja 1942 na pragu Ljubljane — Zgled in smrt Toneta Tomšiča — Kdo ga je izdal in kdo mučil — Izbor in bojni polet Tomšičevih maščevalcev — Preboj iz obkolitve na Polževem — Prva osvoboditev Žužemberka — Velika zmaga pri Marinči vasi — Dvakrat tepena mobilna skupina divizije Isonzo — Kdo je nasprotoval rdeči zastavi s srpom in kladivom — Zakaj je bila 1. slovenska proletarska uradna brigada preimenovana v partizansko udarno brigado.

190 fotografij prvih partizanov,
22 barvnih skic, 218 opomb pod črto,
705 navedb virov,
seznami borcev in imensko kazalo,
skupaj blizu 600 strani zanimivega branja,
vezano v polno platno.

IZJEMNA KNJIGA
PO IZJEMNO NIZKI CENI

Knjiga «TOMŠIČEVA BRIGADA - UVODNI DEL» stane v predprodaji 300 dinarjev, po izidu 15. oktobra 1980 pa 400 dinarjev. Predplačniki bodo knjigo dobili najkasneje do 1. novembra 1980 ali v dvajsetih dneh po nakazilu denarja. Pohitite z naročili!

Odbor 1. SPUB «Tone Tomšič», Vrtača 11, 61101 Ljubljana

Knjigo lahko naročite tudi v TRŽAŠKI KNJIGARNI, Ul. sv. Frančiška 20, Trst ali v Gorici na upravi PRIMORSKEGA DNEVNIKA, Drevored XXIV Maggio 1